

Informace odborné knihovny

Přehled dokumentovaných článků
z českých a zahraničních odborných časopisů

3/2008

únor 2008
Praha

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou další číslo našeho periodika, které Vám přináší aktuální informace z širokého spektra českých a zahraničních odborných časopisů.

V přehledu jsou zpracovány články za poslední období (měsíc leden). Vzhledem k různým opožděným dodávkám, darům a různé periodicitě se mohou v dokumentaci vyskytnout i starší čísla časopisů.

Informace s tímto přehledem vycházejí 1x měsíčně a jsou pro Vás dostupné v tištěné podobě na sekretariátech odborů a v elektronické podobě včetně archivu na intranetových stránkách odborné knihovny MF na adrese: <http://knihovna.mfcr.cz/bulletin.php>

V tomto čísle jsou z českých titulů podchycena např. témata: důvody proti přijetí eura v ČR, daňová exekuce podle zákona o správě daní a poplatků, institut skupinové registrace (DPH), přímý účinek směrnic ES a jeho současné meze, regionální účetní komory v Polsku, editační povinnost v roce 2008 (zákon č. 261/2007 Sb.), účast ČR v sedmém rámcovém programu EU pro vědu a výzkum, možné zrušení stavebního spoření, ekonomická moc suverénních fondů a Česká republika a eurozóna.

Ze zahraničních zdrojů pak upozorňujeme např. na články týkající se uplatňování UMAGu (zákona k podnikové integritě a modernizaci odpůrčího práva), návrhu zákona k reformě daně dědické, mezinárodního daňového plánování po reformě podnikových daní, kartelových dohod a reformy starobního pojištění nemajetných (vše se týká Německa), dále dopadu recese na trhu nemovitostí v USA na spotřebu, trendů veřejných výdajů ve Francii, důsledků daňových systémů bez daňového přiznání na strukturu individuální příjmové daně v USA, rostoucích cen potravin a boomu biopaliv, lidského kapitálu v Evropě (konference), investic státních fondů z Asie a Středního východu do světových bank, výkonového rozpočtování a aktuálního rozpočtování a radikální změny britského bankovního systému.

V další části Informací Vám nabízíme **překlady** z německého tisku: Darling požaduje systém včasného varování (k prevenci finančních krizí), Brusel nepřistoupí na rozsáhlou reformu měnové politiky, Menší zlo (předpokládaný vývoj celosvětové inflace v roce 2008 vzhledem k nekončící úvěrové krizi) a Ztráty, důvěra a odpovědnost (postoj bank k riziku). Z britského tisku byla vybrána stat' Náprava začíná doma: finanční regulace.

Navíc jsme pro Vás připravili informaci o vybraných elektronických zdrojích a novém tištěném periodiku.

Přejeme Vám, abyste v našich Informacích našli to, co potřebujete.

Mgr. A. Sahánková
VO 303

Bulletin Informace odborné knihovny vydává odd. finančních a ekonomických informací MF

Redakce: Mgr. J. Machonský, A. Mazaná, Mgr. A. Sahánková, Mgr. M. Tichá

Do čísla přispěly: Mgr. J. Benda, M. Beránková, Ing. K. Gubová, A. Mazaná, V. Šťastná, Mgr. M. Tichá

UPOZORNĚNÍ

Nabídka elektronických zdrojů

Odborná knihovna MF zprostředkovává přístup k řadě elektronických zdrojů, některé z nich jsou nové, ostatní bychom rádi připomněli.

K dispozici jsou některé **zdroje z oblasti judikatury**: kromě již dříve dostupné **Databanky judikatury** společnosti LexisNexis, je to zejména CD-ROM **Soudní judikatura 2002 - 2003: z oblasti občanského, obchodního a pracovního práva**. Producentem je ASPI Publishing. Obsaženy jsou všechny judikáty z části Literatura z databáze ASPI, tak jak jsou publikovány v tištěném periodiku Soudní judikatura. Navíc lze hledat podle spisových značek a klíčových slov.

Do **Infobáze**, kterou mají přístupnou ze svých počítačů všichni pracovníci, byla nově zařazena databáze **Eurostat statistics**. Oproti webové, volně dostupné verzi, je zde uživateli nabídnuto komfortnější vyhledávání. Především však lze sestavit vlastní tabulky vybraných indikátorů za požadované období a území. Export tabulek je možný do všech běžných formátů. V odborné knihovně je k dispozici obdobný CD-ROM **OECD Statistical Compendium** s příslušnými statistickými údaji OECD.

K tištěnému periodiku **Financial Times** byl nově přikoupen **přístup do placené sekce na webu vydavatele**. Zde jsou k dispozici informace typu alert, krátké aktuální zprávy, průzkumy trhů apod. **Archiv elektronické verze Financial Times** je též dostupný v databázi **Proquest** (s výjimkou aktuálního čísla z daného dne). Část archivu je k dispozici v off-line verzi na CD-ROMu.

Závěrem bychom ještě připomněli, že i nadále lze pro jednotlivá oddělení MF zřídit **individuální účty v databázích Proquest a Ebsco**. Lze zde najít plné texty z ohromného množství zahraničních ekonomických a společenskovedních periodik. V případě zájmu je poskytováno školení ve vyhledávání v těchto zdrojích.

Detailní popis všech aktuálních elektronických (ale i tradičních tištěných) zdrojů je přístupný na webových stránkách odborné knihovny MF: <http://knihovna.mfcr.cz/zdroje.php>
V případě zájmu nabízí oddělení 303 proškolení (Mgr. Benda, l. 2182).

Nová tištěná periodika

Sbírka rozhodnutí Soudního dvora a Soudu prvního stupně. Část I. – Soudní dvůr; Soudní dvůr Evropských společenství

Sbírka evropských soudních rozhodnutí – vychází po vstupu České republiky do Evropské unie od r. 2005 v českém jazyce (dříve Report of Cases before the Court of Justice and the Court of First Instance).

Vyd.: Lucemburk, Úřad pro úřední tisky Evropských společenství 2005 –
Periodicita: nepravidelná

OBSAH

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	5
Daně.....	5
Družstevnictví	16
Ekonomické vědy. Ekonomie	16
Finance. Bankovnictví. Měnový systém.....	16
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	23
Informatika. Počítače.....	25
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	26
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	26
Podnik a podnikání.....	27
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	28
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	29
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	29
Právo.....	32
Statistika. Demografie. Sociologie.....	33
Účetnictví	34
Veřejná správa.....	36
Veřejné finance. Rozpočet	36
Zdravotnictví	38
Zemědělství	38
Životní prostředí.....	39
Životní úroveň	39
Zkrácené překlady odborných článků.....	40

Daně

Stefan Obermair

Abgrenzung selbständiger zu nicht selbständiger Tätigkeit im Umsatzsteuerrecht **Vymezení mezi samostatnou a nesamostatnou činností v právní úpravě daně z obratu**

Umsatzsteuer-Rundschau, 20. Dezember 2007, Jg. 56, Nr. 24, S. 921-927

Autor upozorňuje na daňové vymezení samostatné výdělečné činnosti vůči nesamostatné v souvislosti s daní z obratu v rámci volného pohybu pracovních sil v EU (po rozšíření EU o nové členské země získalo na důležitosti pro pracovníky ze zemí střední a východní Evropy). Vykládá pojem "samostatnosti" podle německého daňového práva, podle evropského práva a provádí jejich vzájemné srovnání. - Pozn.

Alexander v. Wedelstädt

Die Änderungen der Abgabenordnung durch das Jahressteuergesetz 2008 **Změny Poplatkového řádu v důsledku daňového zákona pro rok 2008**

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 47, S. 2558-2561

Přehled změn v německém Poplatkovém řádu na základě daňového zákona pro rok 2008. Působení insolvenčního a likvidačního řízení na kompetence finančních úřadů. Nové znění § 42 (zneužití práva škodlivými daňovými praktikami). Rozšíření informační povinnosti soudů a úřadů státu, zemí a obcí vůči Spolkovému centrálnímu daňovému úřadu. Změna vztahu trestního řízení k daňovému řízení. - Pozn.

Andreas Richter, Anna Katharina Eichler

Änderungen des Spendenrechts aufgrund des Gesetzes zur weiteren Stärkung des bürgerschaftlichen Engagements

Změny darovacího práva na základě zákona o dalším posilování občanské angažovanosti

Finanz-Rundschau, 20. November 2007, Jg. 89, Heft 22, S. 1037-1041

V souvislosti s novou právní úpravou obecně prospěšné činnosti a darovacího práva v Německu autoři vítají zpřehlednění a zjednodušení daňových odpočtů darů a podpor. Přehledně seznamují s hlavními body této nové úpravy daňových odpočtů podle zákona o dalším posilování občanské angažovanosti z 21.9.2007 a poskytují i potřebné informace pro praxi daňového poradenství. - Pozn.

Donata Riedel

Bürokratiemonster Abgeltungsteuer

Byrokratické monstrum definitivní srážkové daně

Handelsblatt, 19.12.2007, Nr. 245, S. 4

Definitivní srážková daň začne v Německu platit 1.1.2009 a banky by pak z veškerých kapitálových výnosů (nad nezdanitelný limit) paušálně odváděly 25procentní daň + příspěvek solidarity a ev. i církevní daň finančnímu úřadu. Předpoklad, že pro spořitelce/investory by už neměla platit povinnost daňového prohlášení, se však nenaplní všeobecně. V případě některých fondů (např. důchodových) budou i nadále investoři/daňoví poplatníci muset zdaňovat tzv. zisky v mezidobí a pokud bude jejich osobní sazba daně z příjmů nižší než 25 procent, bude pro ně daňové přiznání výhodnější. - K tématu blíže viz WirtschaftsWoche, 2007, č. 48, s. 190-197.

Shlomo Yitzhaki

Cost-benefit analysis of presumptive taxation

Analýza nákladů a výnosů u předpokládaného zdanění

FinanzArchiv, September 2007, Vol. 63, No. 3, p. 311-326

Autor upozorňuje, že předpokládané zdanění nemusí být využíváno jen v rozvojových ekonomikách, ale díky mnoha svým formám se může stát součástí daňového systému i ve vyspělých zemích. Představuje vybrané formy tohoto typu zdanění a podrobněji seznamuje s daní existující v Izraeli (tachshiv) pro malé podnikání a osoby samostatně výdělečně činné. Ukazuje výhody a nevýhody této metody zdanění a srovnává ji s běžnou daní z příjmů. - Pozn.

text zákona doplnili komentáři a příklady Radka Mašková ... [et al.]

Daň z elektřiny

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 49, střed. příl. (12 s.)

V úvodu materiálu k problematice zdanění energie. Následuje komentář k části čtyřicáté sedmé zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, která se týká daně z elektřiny (vymezení pojmů, plátce a předmět daně, vznik povinnosti daně přiznat a zaplatit, základ, sazba a výpočet daně, osvobození od daně, nabytí elektřiny bez daně apod.). Doplněno vzorem přiznání k dani z elektřiny a informací, jak postupovat při jeho vyplňování.

Daň z energie

Daňové a účetní poradenství, 2007, roč. 10, č. 51-52, s. 1-3

Zdaňování energií v ČR; vznik povinnosti přiznat a zaplatit daň, základní sazba daně, osvobození od daně, nabytí energie osvobozené od daně, vydání povolení k nabytí energie. Evidence k daňovým účelům vedené dodavatelem energie. Daňové přiznání, splatnost daně, registrace (u celního úřadu).

Alena Holmes

Daň z nemovitostí po novele provedené zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů

Finanční, daňový a účetní bulletin, 2007, roč. 15, č. 4, s. 50-51

Stručný komentář ke změnám, které přináší novela zákona o dani z nemovitostí (část pátá zákona č. 261/2007 Sb.). Rozšíření pravomocí obcí (např. osvobození zemědělské půdy od daně z pozemků, stanovení místního koeficientu), změny pro poplatníky v roce 2008 a v roce 2009.

připravili Boris Gnoth, Pavel Beran, Kristýna Šimáčková

Daň z příjmů a firmy

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 1, střed. příl. (8 s.)

Průvodce zásadními reformními novinkami v oblasti daně z příjmů, které čekají firmy v roce 2008. Podrobněji např. o příjmech z dividend a jiných podílů na zisku, o prodeji obchodních podílů, o finančním leasingu, o snížení sazby daně z příjmů právnických osob, o pravidlech nízké kapitalizace apod.

Lenka Hrstková Dubšeková

Daňová exekuce podle zákona o správě daní a poplatků

Daně a právo v praxi, 2007, roč. 12, č. 12, s. 40-45

Právní úprava daňové exekuce, změny zákona o správě daní a poplatků v roce 2007, správce daně a oprávněné orgány k provedení daňové exekuce, zákonné podmínky daňové exekuce, vymezení způsobů provedení daňové exekuce, nařízení a odložení daňové exekuce, neoprávněné vymáhání, exekuční náklady.

Pavel Běhounek

Daňová reforma - změny ve zdanění příjmů ze závislé činnosti

Praktický poradce v daňových otázkách, 2007, č. 25-26. Rubrika: 2 - Daň z příjmů, s. 1-11

V rámci tzv. daňové reformy provedené zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, dochází od 1. ledna 2008 - zavedením principu základu daně na úrovni superhrubé mzdy - k systémové změně zdanění příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků a rovněž k dalším dílčím změnám (týkajícím se např. příspěvku na penzijní připojištění). Doplněno několika příklady. - Tématu přijetí zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů jsou věnovány i další přísp. v tomto čísle čas.

Bohumír Holeček

Daňová reforma. 1. část

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2007, č. 23-24. Rubrika: 1 - Aktuální informace, s. 1-37

Zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů č. 261/2007 Sb., změny v daňové oblasti (daně z příjmů, DPH, majetkové daně), leasing od 1.1.2008, nemocenské dávky v roce 2008. Připojeno plné znění materiálu projednávaného na Koordináčním výboru KDP a MF ČR, který se týká majetkových podílů z transformace družstev (dle zákona o daních z příjmů).

Bohumír Holeček

Daňová reforma. [2. část] - dokonč.

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2007, č. 25-26. Rubrika: 1 - Aktuální informace, s. 1-10

Ke změnám v oblasti daní a účetnictví od ledna 2008. V této části příspěvku se autor ještě věnuje problematice transformačních nároků z daňového hlediska, dále pak pojednává o novele zákona o účetnictví, o změnách daňových zákonů v průběhu roku 2007, o pokynech MF D-307 a D-309 a o vývoji sazeb ČNB (pro obvyklé úroky z prodlení a z půjčky).

Richard W. Fetter

Dary a dědictví bez daně

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 49, s. 64

Stručná informace o významných změnách v oblasti majetkových daní (v souvislosti s reformou veřejných financí). Autor se zaměřuje na nové daňové výhody pro bezplatné převody (darování a přechody), tj. dědění majetku v rodině. Doplněno příklady.

Dagmar Fitříková, Dagmar Procházková

Dodání a pořízení použitých vozidel v rámci Evropského společenství a jejich následný prodej v tuzemsku

Účetnictví, 2007, č. 12, s. 20-22, 24-29

Problematika dodání, pořízení a následného prodeje použitých vozidel v rámci EU z pohledu daně z přidané hodnoty. Doplněno četnými příklady a testem.

Václav Benda

DPH u ubytovacích a stravovacích služeb

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 23, s. 11-16

S využitím příkladů autor vysvětluje postup při uplatňování DPH u ubytovacích a stravovacích služeb, pokud jsou poskytovány buď jako samostatné služby, nebo jako součást cestovní služby.

Helena Machová

Editační povinnost v roce 2008

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 23, s. 16-19

K novým editačním povinnostem, které přináší s účinností od 1. ledna 2008 zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Autorka se z pohledu správce daně věnuje doplněním a změnám, které se týkají daní z příjmů a daně z přidané hodnoty.

Eindämmung der Normenflut im Steuerrecht

Utlumení přílivu norem v daňovém právu

Monatsbericht des BMF, Oktober 2007, Nr. 10, S. 43-48

Příspěvek popisuje iniciativu Spolkového ministerstva financí (BMF) v Německu z roku 2002 zaměřenou na redukování a aktualizaci správních předpisů v oblasti majetkových a dopravních daní. Vychází z posouzení jednotlivých přípisů v rozdělení podle časových období (před 1. lednem 1980, od 1. ledna 1980 do 31. prosince 2004 a od 1. ledna 2005) a přehledně představuje výsledky tohoto přezkoumání.

Die EU-Richtlinie zur Besteuerung ausländischer Zinserträge

Směrnice EU o zdanění zahraničních úrokových výnosů

Monatsbericht des BMF, Oktober 2007, Nr. 10, S. 51-55

Příspěvek informuje o praktických výsledcích směrnice EU o zdanění zahraničních úrokových výnosů (Směrnice 2003/48/EU ze 3. června 2003). Na základě automatické výměny informací je zde zakotvena snaha zabránit úniku daní z úrokových výnosů přes hranice. Tabulky informují o převodech daně srážené u zdroje z úrokových výnosů ze zahraničí do Německa a naopak převodů z Německa do zahraničí v letech 2005 a 2006.

Tobias Stewen

Europäisches Anerkennungsprinzip und deutscher Typenvergleich

Evropský princip uznávání a německé srovnání typů

Finanz-Rundschau, 20. November 2007, Jg. 89, Heft 22, S. 1047-1055

Autor upozorňuje na problémy spojené s mezinárodní uznatelností typů společností a s tím spojených daňových předpisů. Na konkrétních příkladech vysvětluje rozdíly mezi právem upravujícím právní poměry společností a daňovým právem, rozdíly mezi teorií místa sídla společnosti a mezi srovnáním typu společnosti užívaným v německém právu. Ukazuje, že právě srovnání podle typu je důležité u společností, které vykazují jak znaky osobní, tak i kapitálové společnosti. - Pozn. -- K tématu viz též příspěvek Das Anerkennungsprinzip im Europäischen Ertragssteuerrecht, FR 2007, č. 5, s. 217-225.

Roy Bahl and Sally Wallace

From income tax to consumption tax? : the case of Jamaica

Od zdanění příjmů ke zdanění spotřeby? : příklad Jamajky

FinanzArchiv, September 2007, Vol. 63, No. 3, p. 396-414

Příspěvek se zabývá problémem přechodu od běžného příjmového zdanění na plošné zdanění spotřeby v rozvojových zemích (se zaměřením na Jamajku). Vysvětluje systém plošného zdanění spotřeby a jeho výhody. Dále ověřuje platnost teoretických závěrů na konkrétní situaci daňových reforem na Jamajce, a to za podmínky příjmové neutrality přechodu na plošné zdanění spotřeby. - Pozn.

Jochen Lüdicke

Gesetzentwurf zur Erbschaftsteuerreform - kritische Würdigung und Handlungsempfehlungen zur Nutzung des derzeitigen Rechts

Návrh zákona k reformě daně dědické - kritické hodnocení a doporučení k využití současného práva

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 51/52, S. 2792-2797

Přiblížení reformního návrhu k dani dědické v Německu, přehled obsahových změn s kritickými připomínkami. Úprava nezdanitelných částek pro daňovou třídu I-III, postavení partnerství na roveň s manželstvím, systematika oceňování pro daňové účely, odpočty resp. daňové úlevy v případě dědictví podniku (příklady), nedůslednost úpravy zvýhodnění podnikového majetku tam, kde správní majetek přesahuje kvótu 50 procent atd. V tabulce přehled nezdanitelných částek podle starého a nového práva. - Pozn.

Robert F. van Brederode

The harmonization of sales and use taxes in the United States

Harmonizace daně z prodeje a užití ve Spojených státech

International VAT monitor, 2007, Vol. 18, No. 6, p. 437-445

V článku je popsán projekt na zjednodušení daně z prodeje, jehož cílem je harmonizace daní z prodeje a užití v jednotlivých amerických státech na dobrovolné bázi. - Problematikou se zabýval i článek téhož autora v International VAT Monitor č. 4 z r. 2007 na s. 270-276 pod názvem "Introduction to the US sales and use taxes". -- Vysvětl.

Hilfen für Helfer : Gesetz zur weiteren Stärkung des bürgerschaftlichen Engagements vom 10. Oktober 2007 (BGBl. I S. 2332)

Pomoc pomáhajícím : zákon o dalším posilování občanské angažovanosti z 10. října 2007 (BGBl. I s. 2332)

Monatsbericht des BMF, November 2007, Nr. 11, S. 63-71

Příspěvek seznamuje s cílem a obsahem zákona o dalším posilování občanské angažovanosti z 10.10.2007 v Německu. Cílem zákona je zlepšit rámcové daňové podmínky pro dary na dobročinné účely, zvýšit společenskou prestiž obecně prospěšné činnosti, odstranit byrokratické překážky aj. Dále jsou přehledně uvedena hlavní opatření tohoto zákona.

Janet Hotzblatt

Implications of return-free tax systems for the structure of the individual income tax

Důsledky daňových systémů bez daňového přiznání na strukturu individuální příjmové daně

FinanzArchiv, September 2007, Vol. 63, No. 3, p. 327-349

Příspěvek zkoumá, za jakých podmínek by bylo výhodné zavést do systému individuálního příjmového zdanění v USA metodu průběžného zdanění příjmů bez jednorázového daňového přiznání na konci zdaňovacího období. Popisuje tento model aplikovaný ve více jak třiceti zemích a zvažuje jeho výhody a nevýhody pro americký systém. Ukazuje, že předností tohoto přístupu je jednoduchost. Čím více daňový systém sleduje další cíle sociální a daňové politiky, tím obtížnější je zprostit většinu daňových plátců povinnosti daňového přiznání. - Pozn.

Rainer Zielke

Internationale Steuerplanung nach der Unternehmensteuerreform 2008

Mezinárodní daňové plánování po reformě podnikových daní od roku 2008

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 51/52, S. 2781-2791

Reforma podnikových daní v Německu snížila celkové daňové zatížení kapitálových společností (korporační daň, živnostenská daň, příspěvek solidarity) o jednu čtvrtinu z 39,5 na 31 procent, současně je výrazně rozšířen vyměřovací základ. K tomu ještě 40 procent všech států EU v průběhu loňského roku snížilo své výnosové daně. Přehled změn ve zdanění kapitálových společností. Prezentace možností snížení daňové kvóty koncernu s kapitálovými společnostmi činnými v EU a zvláště v Německu, příklady. Balooning. - Pozn.

Ilona Knebel, Marcus Spahn, Jürgen Plenker

Jahressteuergesetz 2008 - Änderungen im Einkommensteuerrecht

Daňový zákon pro rok 2008 - změny v právu daně z příjmů

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 50, S. 2733-2739

Hlavní změny v oblasti daně z příjmů vyplývající z daňového zákona pro rok 2008. Příjmové hranice pro neomezenou daňovou povinnost, výživné manželce/manželovi v zahraničí, zjišťování zisku, odpisování drobného investičního majetku. Zvláštní výdaje, mimořádná finanční zatížení. Výjimky k definitivní srážkové dani při financování back-to-back. Daňové úlevy. Zdanění zaměstnanců. - Pozn.

Jahressteuergesetz 2008 (JStG 2008) : vom 20. Dezember 2007

Daňový zákon na rok 2008 : z 20. prosince 2007

Bundesgesetzblatt. Teil I, 28. Dezember 2007, Jg. 2007, Nr. 69, S. 3150-3188

Znění daňového zákona na rok 2008 vydaného 20. prosince 2007 v Německu. Zákon obsahuje důležité změny daňových předpisů pro rok 2008 podle jednotlivých druhů daní.

Kristýna Šimáčková

Jeden za všechny : skupinová registrace

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 1, s. 52-55

K institutu tzv. skupinové registrace, kterou od 1. ledna 2008 zavádí novela zákona o dani z přidané hodnoty. Spojené osoby, teritoriální princip, nová skupina (vznik, změny, zánik), zastupující člen, daňové doklady, evidence pro daňové účely, daňová povinnost, krácení nároku na odpočet daně.

Ewald Dötsch, Alexandra Pung

JStG 2008: die Änderungen der KStG, des UmwStG und des GewStG

Daňový zákon pro rok 2008: změny zákona o dani korporální, zákona o zdanění podnikové transformace a zákona o dani živnostenské

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 49, S. 2669-2679

Německý daňový zákon pro rok 2008 umožňuje mnohé změny v právu podnikových daní; objasněna je např. nová úprava k zohlednění snížení zisku v souvislosti s půjčkou poskytnutou společníkem firmy, zákonná kodifikace vyrovnávací položky daňové jednotky a obnovené změny při výplatě daňové pohledávky k dani korporální. Rozšíření daňového pojmu "tuzemský" (při zdanění příjmu z výroby energie větrnými turbínami na moři). - Pozn.

Jan Zeman

K návrhu novely zákona o silniční dani : doprava

Zpravodaj Ministerstva životního prostředí, 2008, roč. 18, č. 1, s. 27-28

K novele zákona o dani silniční, kterou připravuje Ministerstvo financí. Současná daňová zvýhodnění u silniční daně, problémy daňových zvýhodnění k ochraně životního prostředí u silniční daně, navrhované změny a jejich hodnocení.

Jarmila Mikšíčková, Vítězslav Píša

K novele zákona o spotřebních daních platné od 1.1.2008

Finanční, daňový a účetní bulletin, 2007, roč. 15, č. 4, s. 9-11

Komentář k jedenácté části zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů, tj. změně zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Stručné shrnutí hlavních změn, podrobněji k jednotlivým ustanovením.

Bert Losse

Marginal entlastet

Marginální odlehčení

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 52, S. 48, 50

Daňová a odvodová zátěž fyzických osob v Německu, porovnání výše zatížení prosinec 2007/leden 2008 na třech typech domácností po snížení sociálních příspěvků od 1.1.2008.

Alena Balážová, Martin Diviš

Nová příležitost : Evropská unie

Euro, 2008, č. 1, s. 64

Autoři informují o připravované novele směrnice EU přinášející změny předpisů o DPH pro odvětví finančních a pojišťovacích služeb. Zvažují dopady této novely pro společnosti podnikající v tomto odvětví, přičemž upozorňují zejména na výhodu navrhované možnosti zvolit si režim zdaňování svých služeb. Zabývají se též změnami v systému sdílení nákladů (osvobození od DPH pro centra sdílených nákladů).

Erna Mikulášová

Novela zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí přijatá zákonem č. 261/2007 Sb.

Finanční, daňový a účetní bulletin, 2007, roč. 15, č. 4, s. 52-53

Komentář k nejdůležitějším změnám, které přináší novela zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí od 1. ledna 2008.

Zdeněk Kuneš

Novela zákona o dani z přidané hodnoty provedená zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů

Daně a právo v praxi, 2007, roč. 12, č. 12, s. 3-11

K zásadním změnám, které přinesla novela zákona o dani z přidané hodnoty (s účinností od 1. ledna 2008). Zvýšení snížené sazby DPH z 5 % na 9 %; uplatnění sazby DPH u stavebních úprav, oprav a rekonstrukcí staveb pro bydlení po 1.1.2008; uplatnění sazby DPH u nové výstavby rodinných domů, bytů a bytových domů po 1. lednu 2008; závazné posouzení správnosti zařazení zdanitelného plnění z hlediska sazby daně; vrácení DPH ze zdrojů EU poskytnutých na podporu projektů výzkumu a vývoje; skupinová registrace. Problematika je ilustrována na mnoha příkladech.

Eva Sedláková

Novela zákona o daních z příjmů č. 261/2007 Sb. 1. část

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2007, č. 25-26. Rubrika: 10 - Daň z příjmů, s. 1-17

K zákonu č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, který přinesl v části první rozsáhlou novelu zákona o daních z příjmů. Přehled nejdůležitějších změn, které se týkají např. zdaňování příjmů fyzických osob, nezdanitelných částek základu daně, neuhrazených závazků, úpravy základu daně při přechodu na vedení účetnictví apod. Doplněno příklady.

Martina Pulcová

Procesní postavení ručitele v daňovém řízení po tzv. technické novele zákona o správě daní

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 23, s. 25-28

K některým úpravám postavení ručitele v daňovém řízení, které přinesla tzv. technická novela zákona o správě daní a poplatků. Podrobněji např. k terminologickému zpřesnění pojmu "nedoplatek", k podmínkám obnovy řízení, k posečkání úhrady nedoplatku nebo jeho zaplacení ve splátkách, k úhradě nedoplatku jak dlužníkem, tak i ručitelem. Připojeno upozornění na rozsudek Nejvyššího správního soudu, který se týkal otázky ručení společníků veřejné obchodní společnosti za daňové nedoplatky.

Sébastien Raspiller

Reduced-rate corporation tax for SMEs

Snížená sazba korporační daně pro malé a střední podniky

Trésor-economics, November 2007, No. 23, p. 1-8

Autor zkoumá dopady snížené sazby korporační daně na malé a střední podniky ve Francii. Vysvětluje důvody zavedení této snížené sazby, sleduje počet firem, které mají na sníženou sazbu nárok a zjišťuje, které sektory z ní nejvíce profitují. - Pozn.

Klaus-Dieter Drüen, Stefan Liedtke

Die Reform des Gemeinnützigkeits- und Zuwendungsrechts und seine europarechtliche Flanke

Reforma právní úpravy obecné prospěšnosti a darovacího práva a její evropské aspekty

Finanz-Rundschau, 5. Januar 2008, Jg. 90, Nr. 1, S. 1-15

Příspěvek se zabývá zákonem o další podpoře občanské angažovanosti (Gesetz zur Weiteren Stärkung des bürgerschaftlichen Engagements) z 10.10.2007 v Německu. Zaměřuje se přitom na jeho propojení s daňovým zvýhodněním obecné prospěšnosti a darovacího práva v rámci EU. V této souvislosti analyzuje rozhodnutí Evropského soudního dvora v právní věci Stauffer a odhaduje výsledek projednávaného případu Persche u Spolkového finančního dvora. - Pozn.

Pavel Nesnidal

Rovná daň ve vybraných státech EU a dalších zemích

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 12, s. 20-22

Souhrn argumentů ve prospěch rovné daně i proti ní. Přehled států, které rovnou daň nově zavádějí, nebo tento krok zvažují.

Zdeněk Kuneš

Sazba daně stavebních a montážních prací při zabudování vestavných spotřebičů

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 24, s. 12-16

K problematice uplatnění daně z přidané hodnoty při dodání materiálů, zařízení a spotřebičů a při jejich zabudování do stavby. Autor upozorňuje, že je třeba rozlišit, zda jde o dodání zboží, nebo o poskytnutí služby. Krátce se také zmiňuje o nájmu zařízeního bytu (podle ZDPH). Problematiku pak ilustruje na několika příkladech.

Pavel Kyselák

Smlouva o zamezení dvojímu zdanění s Gruzii

Daně a právo v praxi, 2007, roč. 12, č. 12, s. 59-62

Komentář ke smlouvě o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a z majetku mezi ČR a Gruzii, která se začne provádět od 1. ledna 2008. Struktura smlouvy, přehled základních ustanovení.

Martin Strahl

Steuerrechtliche Implikationen von Kooperationen im Hochschulbereich : Rechtsformen, Modelle, Chancen, Risiken

Daňové důsledky kooperací vysokých škol : právní formy, modely, možnosti, rizika

Finanz-Rundschau, 5. Januar 2008, Jg. 90, Nr. 1, S. 15-24

Příspěvek se zabývá problematikou propojení aktivit vysokých škol s privátní sférou, případně kooperací s jinými veřejnoprávními organizacemi (vysokými školami, výzkumnými organizacemi apod.) a jejich daňovými důsledky. Systematicky probírá různé možnosti propojení a kooperace a z pohledu daňového poradce předkládá i možná daňová řešení. - Pozn.

Haig Simonian

Swiss tax system offers less affluent cantons a welcome boost

Švýcarský daňový systém nabízí méně bohatým kantonům vítaný stimul

Financial Times, 19./20.1.2008, No. 36593, p. 2

Na příkladu malého švýcarského kantonu Obwalden se ukazuje, jak vlády jednotlivých regionů využívají daňové soutěže k přilákání podniků a bohatých rezidentů.

Tax bonanza : Italy's fiscal policy

Nečekaná daňová nadílka : italská fiskální politika

The Economist, January 5th 2008, Vol. 386, No. 8561, p. 26

Příjmy z daní v Itálii v r. 2007 vzrostly: zčásti je to přičítáno růstu HDP, zčásti přijatým opatřením a lepšímu výběru daní. Kromě opatření k zabránění daňovým únikům však vláda zvýšila i celkovou daňovou zátěž.

Hermann-Josef Tehler

Teilweise Gemeinschaftsrechtswidrigkeit der Durchschnittsätze für land- und forstwirtschaftliche Betriebe nach § 24 UStG

Částečný rozpor s právní úpravou v EU u průměrných sazeb pro zemědělské a lesnické podniky podle § 24 zákona o dani z obratu

Umsatzsteuer-Rundschau, 20. Dezember 2007, Jg. 56, Nr. 24, S. 917-921

Autor upozorňuje, že paušální úprava § 24 zákona o dani z obratu vede k nezdanění obrátů zemědělských výrobců a je v rozporu se záměrem směrnice o systému daně z přidané hodnoty v Evropské unii. Dokládá to i soudními výroky Evropského soudního dvora a Spolkového finančního dvora v Německu k této tématice. - Pozn.

Alexander Becker, Jens Kretzschmann

Umsatzbesteuerung von Gastvorträgen unter Berücksichtigung der aktuellen EuGH-Rechtsprechung

Zdanění daní z obratu u přednášek hostujících přednášejících se zohledněním aktuální judikatury Evropského soudního dvora

Umsatzsteuer-Rundschau, 5. Dezember 2007, Jg. 56, Heft 23, S. 873-881

Autoři zvažují, zda přednášky a další vzdělávací akce v rámci celoživotního vzdělávání na státních vysokých školách a obecně prospěšných zařízeních, zejména jsou-li konány za úplatu, podléhají zdanění podle § 1 odst. 1 č. 1 zákona o dani z obratu. Vycházejí přitom z aktuálního rozhodnutí Evropského soudního dvora v právní věci "Horizon College" a "Haderer". - Pozn.

Rolfjosef Hamacher, Andrea Haustein

Umsatzsteuerfreiheit von Kreditfabriken : EuGH-Urteil in der Rechtssache Velvet & Steel

Osvobození od daně z obratu u tzv. "továren na úvěry" : rozsudek Evropského soudního dvora v právním sporu Velvet & Steel

Umsatzsteuer-Rundschau, 20. November 2007, Jg. 56, Heft 22, S. 837-844

Autoři upozorňují, že judikatura Evropského soudního dvora stanovila kritéria pro osvobození finančních služeb od daně z obratu, která lze aplikovat i na oblast poskytování úvěrů. Vyplývá z toho, že služby poskytování úvěrů, které jsou v rámci outsourcingu vyčleněny na třetího poskytovatele, jsou

při splnění stanovených předpokladů v zásadě rovněž osvobozeny od daně z obratu (č. 13 díl B písm. d) 6. směrnice EU). - Pozn.

Wolfgang Schmidbauer, Uwe Wittstock

Umsatzsteuerliche Behandlung der Privatkliniken : Auswirkung der jüngsten BFH-Rechtsprechung

Dañ z obratu u soukromých klinik : dopad nedávného rozhodnutí Spolkového finančního dvora

Umsatzsteuer-Rundschau, 20. November 2007, Jg. 56, Heft 22, S. 845-848

Autoři zkoumají, zda lékařské výkony na soukromých klinikách v Německu podléhají dani z obratu nebo zda jsou od ní osvobozeny (podle § 4 č. 14 zákona o dani z obratu). Vycházejí přitom z nedávného rozhodnutí V. Senátu Spolkového finančního dvora z 15.3.2007 - V R 55/03, které se zabývalo obrátovým zdaněním laboratorních výkonů, a z judikatury Evropského soudního dvora. Na základě rozboru dospívají k závěru, že soukromé kliniky mají nárok na toto osvobození a že je v tomto smyslu nutné novelizovat i § 4 č. 14 a 16 zákona o dani z obratu. - Pozn.

Ursula Ley, Hermann Bernwart Brandenburg

Unternehmensteuerreform 2008: Thesaurierung und Nachversteuerung bei Personenunternehmen

Reforma podnikových daní 2008: tezaurace a dodatečné zdanění u osobních společností

Finanz-Rundschau, 5. Dezember 2007, Jg. 89, Heft 23, S. 1085-1109

Autoři rozebírají problematiku nové úpravy tezaurace rezerv a jejich dodatečného zdanění v rámci reformy podnikových daní 2008 v Německu. Na celé řadě příkladů dokumentují praktické problémy, které v tomto směru mohou nastat, a uvádějí k nim jak stanovisko daňového poradenství, tak i finanční správy. Následují též návrhy možné úpravy zdanění. - Pozn.

Milena Drábová

Uplatňování daně z přidané hodnoty u služeb. 3. část, Katalogové služby

Daně a právo v praxi, 2007, roč. 12, č. 12, s. 32-35

V této části článku se autorka věnuje uplatňování DHP u služeb, u nichž se v praxi vžil termín "katalogové služby". Jedná se o služby, u kterých se místo plnění stanoví dle § 10 odst. 6 a 7 zákona o DPH (např. služby poradenské, inženýrské, konzultační aj.). Podmínky pro přesun místa plnění, zdanění příjemcem služby, vznik registrační povinnosti příjemce služby, dvojí zdanění a nezdanění služby apod.

Pavel Varvařovský

Ústavní soud o daních z příjmů

Právní fórum, 2007, roč. 4, č. 11, s. 409-412

K opakovaně rozdílným závěrům Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu (i jiných správních soudů) při interpretaci daňových předpisů. Podrobněji k některým nálezům, které se týkají problematiky daní z příjmů (zejména k nálezu IV. ÚS 650/05 ze 16.8.2007).

Joep Swinkels

VAT-saving schemes involving services

Triky na úsporu DPH v oblasti služeb

International VAT monitor, 2007, Vol. 18, No. 6, p. 430-436

V r. 2006 byla rozšířena evropská pravidla pro úpravu počátečních srážek daně na vstupu v oblasti kapitálových statků také na služby, které mají podobné charakteristiky jako kapitálové statky. Rozšíření zvyšuje neutrálnost systému DPH a umožňuje členským státům bojovat s triky na úsporu DPH v oblasti služeb. V článku je stručně popsán vývoj nových pravidel a některá schémata úspory DPH. Jsou také rozebírány možné účinky novely směrnice o DPH. - Vysvětl.

Fabiola Annacondia and Walter van der Corput

VAT registration thresholds in Europe : [2007]

Registrační limity pro DPH v Evropě : [2007]

International VAT monitor, 2007, Vol. 18, No. 6, p. 458-460

Jako již tradičně v šestém čísle každého ročníku nabízí tento výtisk časopisu přehled prahových hodnot DPH ve většině evropských zemí. Pro účely srovnání byly národní prahové hodnoty vyjádřené v jiných měnách přepočteny na euro. Přehled zobrazuje stav v říjnu 2007 doplněný o ohlášené novely s platností od 1. ledna 2008. - Vysvětl.

Zdeněk Kuneš

Vracení DPH ze zdrojů EU na podporu projektů výzkumu a vývoje : reforma veřejných financí

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 23, s. 1-5

Komentář k novele zákona o dani z přidané hodnoty. Nejprve k úpravě ustanovení § 81, které se týká vracení daně z přidané hodnoty v rámci zahraniční pomoci (žádost o vracení daně, doložení žádosti, náležitosti dokladu apod.) - doplněno příkladem. Dále k zavedení skupinové registrace (např. objasnění pojmů, místní příslušnost, zdaňovací období, zrušení a změna skupinové registrace).

Petr Gola

Zdanění alkoholu a cigaret v EU

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 12, s. 22-24

Přehled sazeb spotřební daně u alkoholu a cigaret v zemích EU, údaje o počtech kuřáků, spotřebě alkoholu, cenách apod.

Radka Mašková ... [et al.]

Zdanění plynu a uhlí

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 51-52, s. 90-94

Komentář k dani z plynu a k dani z pevných paliv, které byly zavedeny v souvislosti s vydáním zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů (s účinností od 1. ledna 2008). Autoři nejprve seznamují se základními pojmy (např. dodavatel, konečný spotřebitel, způsob určení dne dodání, výroba a těžba), dále se podrobně věnují problematice týkající se plátce a předmětu daně, vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit, základu daně, sazby daně a osvobození od daně.

Karel Šimek

Změny v zákoně o správě daní a poplatků v souvislosti s tzv. technickou novelou

Daňová a hospodářská kartotéka, 2007, roč. 15, č. 24, s. 21-26

Příspěvek pojednává o změnách obsažených v zákoně č. 270/2007 Sb., týkajících se oblasti správy daní. Původní záměr novely, poslanecké zásahy. Podrobněji k jednotlivým změnám v zákoně o správě daní a poplatků (např. revize nového sankčního systému, doplnění úpravy ručení, změny v ochraně před nečinností).

Maxi Krumbiegel

Zulässigkeit des Führens der Bezeichnung "Fachberater (DStV)" durch Wirtschaftsprüfer und vereidigte Buchprüfer

Přípustnost uvádět označení "odborný poradce (Německého sdružení daňových poradců)" pro účetní revizory a přísežné auditory

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 47, S. 2582-2585

Od prosince roku 2006 mají fyzické osoby v Německu, které jsou dle § 3 zákona o daňovém poradenství oprávněné poskytovat pomoc v daňových záležitostech, možnost být uznány jako odborný poradce Německého svazu daňových poradců (NSDP) a prezentovat se jako specialista v oblasti sloučených činností. V současné době umožňuje NSDP získání sedmi působností pro pozici odborného poradce: rating, sanace a insolvenční správa, mezinárodní účetnictví, výkon závěti a správa dědictví, zprostředkovatel ve sporech, controlling a finanční hospodaření. Z pohledu profesního práva daňových poradců nejde při výkonu sloučených činností o klasické pole působnosti daňového poradce v rámci výkonu pomoci v daňových záležitostech, ale vyžaduje specifické znalosti podnikové ekonomiky. - Pozn.

Ralf Jahn

Zur steuerlichen Abgrenzung gewerblicher Tätigkeit von freiberuflicher und sonstiger Tätigkeit
Daňové rozlišení živnostenské činnosti od svobodného povolání a ostatní činnosti

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 48, S. 2613-2616

K rozlišování živnostenské a neživnostenské činnosti a zvláště činnosti resp. výkonu svobodného povolání v Německu se váže celá řada právních a z hlediska praxe relevantních otázek, které se týkají především daňové kvalifikace příslušných příjmů. Příspěvek nabízí přehled aktuální judikatury k rozlišení živnostenské činnosti a svobodného povolání v oblasti léčebných terapií, umělecké/vědecké/lektorské činnosti a také k rozlišení živnostenských příjmů a ostatních příjmů. - Odkazy.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 2-3/2008

Paušální výdaje v daňovém přiznání za rok 2007. Odpisování osobních automobilů - prodloužení doby. Minimální základ daně naposledy za zdaňovací období r. 2007. Doměření daně z příjmů v případě ztráty. Škody na majetku a daň z příjmů. Změny daně z příjmů týkající se občanů. Ubytování a doprava zaměstnanců v roce 2008. Firmy a změny daně z příjmů. Majetek a změny daně z příjmů. Sociální a zdravotní pojištění z hlediska daně z příjmů od roku 2008. Dodací podmínky, jejich vliv na odpočet DPH. Zdravotnické prostředky a snížená sazba DPH. DPH v pojišťovnictví. České daňové subjekty v EU - registrace. Editační povinnost správce daně.

Daňové a účetní poradenství

č. 3-4/2008

Škoda a manko - daň z příjmů. Pohledávky a jejich odpisy. Slevy na dani z příjmů od roku 2008. Ministerstvo financí ke změně sazby DPH u dodání vody a tepla. Inventarizace podle zákona o účetnictví. Prevence zvyšuje jistotu [vykonatelný zápis k utužení platební morálky].

č. 5-6/2008

Změny u majetkových daní. Průměrné ceny pohonných hmot. Závazné posouzení sazby daně z přidané hodnoty. Ke zdanění příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2007. Ke společnému zdanění manželů. Ke změnám v tiskopisech týkajících se zdaňování příjmů ze závislé činnosti.

Daňový TIP

č. 2/2008

Firemní auto pro soukromé účely v roce 2008. Rekonstrukce účetnictví. Nová úprava příspěvků na PP a ŽP zaměstnance. Snížení mzdy podle § 113 odst. 4 ZP [posuzování manažerské smlouvy]. Jak správně zaúčtovat cizí měnu? Práce přesčas u pedagogů. Jak účtovat nákup cen?

č. 3/2008

Zdanění zaměstnanců ze superhrubé mzdy. Minimální a maximální měsíční částka pro vyplácení daňového bonusu v roce 2008. Jak zaúčtovat nákup dotovaných mobilních telefonů. Zdravotní pojištění u členů statutárního orgánu. Odchod společníka v.o.s. Odpisy automobilů v hospodářském roce.

Družstevnictví

František Helešic

K novele německého družstevního zákona

Právník, 2007, roč. 146, č. 12, s. 1335-1347

Informace o poslední novele německého družstevního zákona (platného více než století), která byla přijata pod vlivem nařízení Rady ES o stanovách Evropských družstev. Autor se zabývá jak touto transpozicí, tak začleněním úpravy družstevních vztahů do soustavy německého právního řádu. Zamýšlí se i nad možností využití německého přístupu v legislativní úpravě českého družstevnictví. Převážná část příspěvku je pak věnována jednotlivým změnám, které novela přinesla.

Ekonomické vědy. Ekonomie

Miroslav Beblavý

Ekonomický pohľad na škodlivosť korupcie a jej možné riešenia

Ekonomický časopis, 2007, roč. 55, č. 7, s. 697-711

O korupci z pohledu ekonomické vědy. Definování korupce a jejích forem, nástroje snižování korupce.

Jaromír Hurník, Dana Hájková

Supply-side performance in the Czech Republic: a macroeconomic view (1995-2005)

Výkonnost na straně nabídky v České republice: makroekonomický pohled (1995-2005)

Prague economic papers, December 2007, Vol. 16, No. 4, p. 319-335

Autoři aplikují agregátní výrobní funkci za účelem zjištění makroekonomických souvislostí fungování nabídkové strany české ekonomiky v letech 1995-2005. Modelovým způsobem zkoumají hlavní vlivy, které ve sledovaném časovém horizontu ovlivnily zdroje růstu, produktivitu výrobních činitelů aj. Věnují se i metodologickým otázkám spojeným s teoretickým přístupem různých ekonomických směrů a škol k těmto tématům. - Pozn.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Daniel Dombey

America faces a diplomatic penalty as the dollar dwindles

Dolar klesá a Amerika čelí diplomatickému penále

Financial Times, 28.12.2007, No. 36575, p. 7

Analýza se zaměřuje na skutečnost, že USA by se mohly stát zranitelnými vůči stejným mezinárodním tlakům, které ony samy mohly uplatňovat v minulosti díky síle své měny. Současný pokles dolaru vede k úvahám o jeho postavení jako hlavní rezervní měny světa, připomíná se i snaha zemí Perského zálivu upustit od vazby kurzu svých měn na dolar aj.

Fabrice Montagné

Are stockmarkets still overvalued?

Jsou trhy s cennými papíry stále nadhodnocené?

Trésor-economics, November 2007, No. 22, p. 1-8

Příspěvek představuje různé metody finanční analýzy trhů cenných papírů, pomocí kterých lze zjistit aktuální vývoj cyklických komponent výnosových ukazatelů a porovnat je s vývojem v předchozích letech. Zkoumá a hodnotí situaci na finančních trzích v USA a v eurozóně v druhém pololetí roku 2007. - Pozn.

Asset-backed insecurity : sovereign-wealth funds**Nejistota spojená s majetkem : státní fondy**

The Economist, January 19th 2008, Vol. 386, No. 8563, p. 63-65

Investice státních fondů z Asie a Středního východu do bank Merrill Lynch a Citigroup je nejnovějším příkladem toho, jak v posledních 10 měsících finanční skupiny bohatého světa, ochromené hypoteční krizí, dostávají výpomoc v podobě miliardových částek z úspor rozvojového světa. Článek je zaměřen na otázku oprávněnosti podezření, které činnost státních fondů vyvolává. - K problematice viz i článek na s. 11 pod názvem The invasion of the sovereign-wealth funds.

Christian Schaudwet

Auf die Bremse**Šlápnout na brzdu**

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 48, S. 36, 38

Připravenost zemí SVE na přijetí eura, v tabulce porovnání hodnot kritérií dosažených jednotlivými zeměmi.

Luděk Niedermayer

Až po roce 2011! : Česká republika a eurozóna

Euro, 2008, č. 2, s. 59

V rámci diskuse o zavedení eura v ČR se viceguvernér ČNB vyjadřuje k argumentu nedostatečné flexibility naší ekonomiky a k růstu inflace a jeho důsledkům pro ekonomický vývoj. Upozorňuje, že až proběhnou potřebné změny, bude obtížnější hledat jasné ekonomické argumenty proti přechodu ČR na euro. - Reakce na článek člena bankovní rady ČNB Mojmíra Hampla Zbavme se chimér (Euro, č. 51-52/2007).

Mojmír Hampl, Vladimír Tomšík

Cenový výkyv je pouze dočasný

Hospodářské noviny, 10.1.2008, roč. 52, č. 7, s. 8

Aktuální stručný komentář členů bankovní rady ČNB k rychlému růstu cen. Na základě analýzy vyslovují přesvědčení, že českou ekonomiku čeká v nejbližších několika čtvrtletích pouze dočasný inflační výkyv, po jehož odeznění se růst cen začne navracet k hodnotám kolem tříprocentního inflačního cíle ČNB.

Ralph Atkins

Cultivated polymath with a sure hand on the financial tiller of Europe**Kultivovaný vševěd s jistou rukou na finančním kormidlu Evropy**

Financial Times, 24.12.2007, No. 36573, p. 7

Věnováno prezidentu Evropské centrální banky J.-L. Trichetovi, kterého FT označily za osobnost roku 2007. Počáteční šok z nečekaně radikální intervence ECB při srpnové finanční krizi se změnil v obdiv k pevnému řízení, završený skutečností, že Fed i Anglická banka nakonec kopírovaly taktiku ani ne desetileté instituce.

Jan Hájek

Czech capital market weak-form efficiency, selected issues**Slabá forma efektivnosti českého kapitálového trhu, vybraná témata**

Prague economic papers, December 2007, Vol. 16, No. 4, p. 303-318

Příspěvek se zabývá empirickou analýzou slabé formy efektivnosti českého kapitálového trhu v letech 1995-2005, přičemž vychází jak z hypotézy efektivního trhu (Efficient Market Hypothesis), tak i z aktuálních výsledků dostupných studií zaměřených na střední Evropu. Statisticko-ekonometrickými metodami zkoumá hlavní faktory, které mohou ovlivňovat vývoj výnosů v delší časové řadě. Provádí též porovnání efektivnosti českého kapitálového trhu s kapitálovými trhy považovanými obecně za velmi efektivní (Německo, Nizozemsko, USA). - Pozn.

Stanislava Janáčková

Čtyři důvody proti euru

Revue Politika, 2007, roč. 5, č. 10, s. 21-24

Poradkyně prezidenta republiky předkládá důvody proti přijetí společné evropské měny v ČR v dohledné době. Uvádí např., že eurozóna není ekonomicky úspěšným projektem a zdůvodňuje, proč by současný vstup do eurozóny byl pro ČR nevýhodný. V neposlední řadě pak dokazuje, že na rozšiřování eurozóny nemají zájem ani její členové, ani Evropská centrální banka.

A delicate condition : global inflation

Jiný stav : globální inflace

The Economist, January 19th 2008, Vol. 386, No. 8563, p. 66-67

Inflace v celosvětovém měřítku roste. V článku se hledá odpověď na příčinu současných cenových trendů a také na to, zda tyto tlaky budou trvat i při zpomalení ekonomiky.

Déja vu : the euro area

To už tady bylo : eurozóna

The Economist, January 5th 2008, Vol. 386, No. 8651, p. 59-60

Článek k pravděpodobnému vývoji úrokových sazeb v eurozóně upozorňuje na problémová místa v oblasti nemovitostí a na finanční nerovnováhy - vyjma Německa dosahuje rozdíl mezi příjmy a výdaji v podnikovém sektoru až 6 % HDP.

Tatiana Lichnerová, Jana Vavřínková

Dočista do čista

Trend, 2007, č. 50, s. 89, 91, 93

Praní špinavých peněz v SR; k připravovanému zákonu na ochranu před legalizací příjmů z trestné činnosti. Nedostatky dosavadního zákona č. 367/2000 Z.z.; politicky exponovaná osoba, nové povinnosti/práva nově přejmenované Finanční zpravodajské jednotky.

Ján Vyhnálik

Dohľad Národnej banky Slovenska v oblasti ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti

Biatec, december 2007, roč. 15, č. 12, s. 22-26

Právní úprava ochrany před legalizací příjmů z trestné činnosti (dále jen "legalizací"), pravomoc NBS vykonávat dohled v oblasti ochrany před legalizací (odvozená z pravomoci orgánu obezřetného dohledu nad finančním trhem), k problematice pravomoci dvou orgánů výkonů dohledu a kontroly v oblasti ochrany před legalizací (NBS a finanční policie Policejního sboru) a k budoucím úkolům centrální banky (na základě směrnice 2005/60/ES). - Pozn.

František Mašek

Dozor podle stejných not

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 51-52, s. 104

Stručná informace o tom, že Česká národní banka od ledna 2008 ruší odvětvový dohled nad finančním trhem. Ke vzniku nových tří sekcí v rámci tzv. funkcionálního dohledu, krátce také k problematice aplikace MiFID a k ochraně drobných investorů.

Jiří Trešl, Dagmar Blatná

Dynamic analysis of selected European stock markets

Dynamická analýza vybraných evropských burz

Prague economic papers, December 2007, Vol. 16, No. 4, p. 291-302

Příspěvek upozorňuje, že analýzy finančních časových řad patří k nejrychleji se rozvíjejícím oborům statistiky a ekonometrie. Metodu prakticky představuje na analýze chování vybraných evropských burzovních indexů v období 2001-2005, přičemž porovnává i rozdíly mezi západoevropskými a středoevropskými burzami. Etablované západoevropské burzy představují indexy UKX - Velká Británie, DAX - Německo, CAC - Francie, MIBTEL - Itálie, zatímco nové trhy střední Evropy reprezentují indexy PX-50 - ČR, SKSM - Slovensko, BUX - Maďarsko a WIG - Polsko.

Entwicklung der Anleihemärkte in Schwellenländern**Bond markets in emerging market economies****Vývoj na trhu obligací v rozvojových zemích**

Deutsche Bundesbank - Finanzstabilitätsbericht, November 2007, S. 117-137

Deutsche Bundesbank - Financial stability review, November 2007, p. 113-131

Příspěvek upozorňuje na nové aspekty v rámci snah o finanční stabilitu v rozvojových zemích. Jde především o zohlednění finanční globalizace, která mění strukturu a reagování těchto trhů. Pozornost je v této souvislosti věnována zejména podpoře rozvoje trhu obligací na lokálních trzích rozvojových zemí včetně závěrečných dokumentů z jednání na vrcholných schůzkách ministrů financí a guvernérů centrálních bank, které se uskutečnily v průběhu roku 2007 (Iniciativa zemí G7/G8, Akční plán zemí G8). - Pozn. - Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi.

Gillian Tett

Financial faith found wanting : Japan offers a salutary tale in banking crises**Finanční víra shledána nedostatečnou : Japonsko nabízí užitečný příběh o bankovních krizích**

Financial Times, 2.1.2008, No. 36578, p. 6

Poučení z japonské bankovní krize 90. let 20. století, paralela se současnými událostmi v USA.

Jaroslav Heřmánek, Petra Davidová

Finanční skupiny zdrojem stability?

Bankovníctví, 2007, roč. 15, č. 12, s. 18-19

Příspěvek do diskuse o dohledu nad velkými finančními institucemi a skupinami a o jednotném postupu pro případ jejich selhání. Přednosti i nevýhody velkých a kapitálově silných skupin, dohled ČNB nad konsolidovanými celky, přínos integrovaného dohledu, finanční skupiny jako zdroj rizika a nestability.

The finger of suspicion : mortgage-industry lawsuits**Chapadlo podezření : hypoteční soudní pře**

The Economist, December 22nd 2007, Vol. 385, No. 8560, p. 111-112

Americké finanční firmy se musely vypořádat se ztrátami spojenými s hypoteční krizí a teď se na ně valí vlna žalob. Nejvíce ohrožené jsou banky, které obchodovaly s hypotékami nebo cennými papíry jištěnými hypotékami, ale žaloby míří i na pojistitele, dluhopisové fondy, ratingové agentury a stavitele domů. Ozývají se i regulační orgány. Konečnou cenu za hypoteční krizi z hlediska vypořádání, odměn a právních poplatků tak lze jen stěží odhadnout.

Dirk H. Kranen, Axel Brömmer und Sebastian Löhr

Geldtransfers von Migranten in ihre Heimatländer - Remittances**Peněžní transfery migrantů do jejich domovských zemí - remittance**

Monatsbericht des BMF, Oktober 2007, Nr. 10, S. 57-69

Příspěvek informuje o setkání odborníků týkajícím se peněžních převodů migrantů do jejich domovských zemí. Jednání se zaměřilo jednak na výklad (definování, objem a vývoj těchto peněžních převodů), jednak zvažovalo možné způsoby snižování převodních nákladů a zlepšení přístupu na trh v této oblasti. Pozornost byla věnována též identifikaci inovačních převodních cest. - Pozn.

Wolfgang Münchau

Hold tight, the central banks have no plan**Držte se pevně, centrální banky nemají žádný plán**

Financial Times, 17.12.2007, No. 36567, p. 11

Autor rozebírá poslední kroky centrálních bank, očekává pokračující napětí na finančních trzích po většinu roku a také další poklesy na trzích nemovitostí. Dále očekává diskusi o tom, zda by centrální banky neměly zvýšit své inflační cíle, což by ale považoval za velkou chybu, protože současné zmatky by se pak proměnily na nekontrolovanou finanční krizi.

Jiří Hlaváček

Ke dvěma očekávaným změnám týkajícím se hypoték v ČR

Statistika, 2007, roč. 44, č. 6, s. 464-475

K předpokládanému odstranění daňového osvobození výnosů z hypotečních zástavních listů (HZL). Státní podpora hypotečního trhu (státní dotace k hypotečním úvěrům, daňové osvobození výnosů z HZL), argumenty pro a proti zrušení daňového osvobození výnosů z HZL, k uzákonění povinnosti věřitele umožnit předčasné splacení hypotéky (argumenty pro a proti, jejich zhodnocení a návrh řešení).

Charles Wyplosz

No more easy cash: banks must take their losses

Už žádné snadno dostupné peníze: banky musí nést své ztráty

Financial Times, 21.12.2007, No. 36571, p. 7

Injekce likvidity od centrálních bank do komerčního bankovního sektoru by měly skončit. K návratu mezibankovních půjček jako trvalému řešení situace si banky musí být sebou navzájem jisty a jedinou cestou k tomu je rekapitalizace. Jak nedávno ukázaly tři velké banky - Citibank, UBS a Morgan Stanley - velké ztráty je třeba financovat novým vydáním akcií, i když se akcionářům zmenšení jejich podílů nebude líbit.

Gillian Tett and Paul J. Davies

Out of the shadows : how banking's hidden system broke down

Ze stínu : jak se rozpadl skrytý systém bankovníctví

Financial Times, 17.12.2007, No. 36567, p. 7

V posledním desetiletí se na amerických a evropských finančních trzích objevila spousta neprůhledných institucí a nástrojů, které hrály důležitou úlohu při poskytování úvěrů. Dokud nebyly problémy, přitahovaly tzv. fondy SIV a kolateralizované dluhové nástroje (CDO) jen málo pozornosti mimo specializované finanční kruhy. Byly sice často spojeny s velkými bankami, ale ne vždy se objevovaly v jejich účetnictví. Jak však úvěrová krize pokračuje, je stále jasnější, že jednou z jejích hlavních příčin jsou části tohoto skrytého systému.

Peter Thal Larsen

Payback time : banks have a battle ahead to restore their financial standing

Čas vyrovnávání účtů : banky čeká bitva o návrat dřívějšího finančního postavení

Financial Times, 7.1.2008, No. 36582, p. 6

Pro mnoho bankéřů je největším otřesem z krize posledních šesti měsíců zjištění, že rizika, která byla údajně přenesena na jiné investory, se vracejí na jejich bilance. Bankovní průmysl, který před rokem vypadal silný a dobře kapitalizovaný, podporuje mnohem širší základnu aktiv, než si investoři mysleli. A navíc hodnota skrytých aktiv často patří mezi nejpodezřelejší. Náprava situace bude mít pravděpodobně dalekosáhlé důsledky pro to, kolik kapitálu budou banky potřebovat, jak budou regulovány a jak budou vydělávat peníze.

Miroslav Červenka

Překonaný produkt? : stavební spoření

Euro, 2008, č. 5, s. 68-69

Autor z různých pohledů analyzuje stavební spoření v souvislosti s úvahami o jeho možném zrušení v rámci reformy veřejných financí. Ukazuje jeho výhody a nevýhody z hlediska účastníků spoření i státu a hodnotí současnou situaci u této formy šetření na bydlení. Domnívá se, že stavební spoření není překonané a jeho zrušení by bylo neuvážené.

Robert Holman

Režim, jenž vydrží až do eurozóny : měnověpolitický režim

Euro, 2008, č. 3, s. 50-52

Autor upozorňuje, že před deseti lety zahájila Česká národní banka nový režim měnové politiky - inflační cílování. Uvádí důvody této zásadní změny, vysvětluje hlavní principy fungování a na základě

srovnání s předchozím obdobím i s jinými zeměmi hodnotí úspěchy a neúspěchy. Zvažuje též další vývoj inflačního cílování v období před přijetím eura.

Desmond Lachman

Russian growth is stalked by inflation demons

Ruský růst obchází přízraky inflace

Financial Times, 7.1.2008, No. 36582, p. 9

Za pozoruhodným růstem ruské ekonomiky v letech 2000-2007 je několik spíše přechodných faktorů, především ztrojnásobení mezinárodních cen ropy, vysoká míra nevyužitých kapacit a podhodnocená měna po krizi roku 1998. V příštím prezidentském období však zřejmě dojde k výraznému zpomalení. V této souvislosti překvapuje, že trhy nejsou znepokojeny vzestupem inflace, která překročila inflační cíl centrální banky pro rok 2007 a dosáhla 12 %. V článku se rozebírá, jaké jsou příčiny růstu množství peněz v ruské ekonomice.

Same as it ever was

Stejně jako předtím

The Economist, January 12th 2008, Vol. 386, No. 8562, p. 66

Příspěvek zmiňuje novou studii Carmen Reinhartové a Kennetha Rogoffa, která upozorňuje na některé paralely mezi americkou hypoteční krizí z roku 2007 a osmnácti předchozími bankovními krizemi ve vyspělých zemích. Podrobnosti se liší, ale jinak bankovní krize vycházejí ze stejného rámcového scénáře a také dopady na hospodářský růst jsou podobné.

Willem Buiter

The silver lining in sterling's decline

Co je dobrého na poklesu libry

Financial Times, 4.1.2008, No. 36580, p. 7

Britská libra výrazně oslabila nejen v poměru k euru, ale i v poměru k dolaru. V článku se rozebírají příčiny a důsledky tohoto jevu; konstatuje se, že vzhledem k vývoji ekonomických fundamentů může takový vývoj britské ekonomice krátkodobě prospět.

Marek Belka

Smooth New Europe's entry to the euro

Usnadněte Nové Evropě zavedení eura

Financial Times, 17.1.2008, No. 36591, p. 11

Příspěvek do diskuse o rozšíření eurozóny: reálná a nominální konvergence nových členských zemí EU; Maastrichtská kritéria; návrh na změnu pravidel.

Oliver Voss, Henryk Hielscher

Spiel auf Zeit

Dočasná hra

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 1/2, S. 48-49

Boj o zachování státního monopolu v oblasti sázkových her a loterií v Německu tzv. státní smlouvou, která mj. přináší zákaz reklamy prostřednictvím televize, internetu a telefonu, ohrožení existence soukromých provozovatelů a také opatření proti gamblerům. - Překlad viz Informace odborné knihovny MF č. 1/2008.

Zdeněk Čáp

Splněná mise : Česká konsolidační agentura

Euro, 2008, č. 3, s. 60-61

U příležitosti ukončení činnosti České konsolidační agentury autor stručně rekapituluje její fungování. Domnívá se, že tento koncept řešení nekvalitních aktiv v transformační fázi naší ekonomiky se nakonec ukázal jako relativně levný a efektivní - vyčištění finančního sektoru vyneslo v Čechách 60 procent. Dále se zaměřuje zejména na zhodnocení realizace tzv. Projektu 2007.

Miroslav Zajíček

Správce neblahého Greenspanova dědictví : Ben Bernanke

Hospodářské noviny, 28.1.2008, roč. 52, č. 19, s. 11

K současné složité situaci, v níž se nachází předseda amerického Federálního rezervního systému, a kterou do značné míry způsobila politika jeho předchůdce A. Greenspana. Podrobněji k měnové politice USA v předchozích letech, k vazbě juanu na dolar, k minulému i současnému postavení dolaru a k obavám B. Bernankeho z deflace. Z analýzy vyplývá, že recese v USA je neodvratná, otázkou však zůstává, zda Bernanke dokáže snížit její náklady. Zatím si však vybral cestu jejího oddalování.

Zdeněk Tůma

Sto let koruny?

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 1, s. 26, 28-29

Rozhovor s guvernérem ČNB o přijetí eura a měnové politice centrální banky. Kromě jiného navrhuje Z. Tůma stanovit jako termín přijetí společné evropské měny rok 2019, ve kterém slaví česká měna sto let. Zároveň vyjadřuje přesvědčení, že česká ekonomika se do té doby dokáže vypořádat se současnými problémy a bude pak těžit z přínosů, které jí euro nabídne.

Stresstests: Methoden und Anwendungsgebiete

Stress tests: methods and areas of application

Zátěžové testy: metody a oblasti aplikace

Deutsche Bundesbank - Finanzstabilitätsbericht, November 2007, S. 99-115

Deutsche Bundesbank - Financial stability review, November 2007, p. 97-112

Příspěvek přehledně seznamuje s aktuálními metodami zátěžových testů pro zjišťování úvěrových a tržních rizik a rizik likvidity v bankách a makrorizik, přičemž vychází ze zkušeností a praxe na německém finančním trhu. Pozornost též věnuje metodám a aplikaci těchto testů pro centrální banku při plnění její role bankovního dohledu. Upozorňuje na nezbytnost dalšího rozvoje těchto testovacích metod, zejména pokud jde o vzájemnou provázanost rizik. - Pozn. - Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi.

By George Parker and Delphine Strauss

UK shakes up bank system

Radikální změna britského bankovního systému

Financial Times, 4.1.2008, No. 36580, p. 1

Aby se neopakovala podobná krize jako v případě banky Northern Rock, navrhuje britský ministr financí Alistair Darling novou legislativu. Ta by dala úřadu pro dohled nad finančním trhem - Financial Services Authority - silnou pravomoc zasáhnout v případě, že by se banka dostala do vážných potíží. Ministr financí chce provést i další změny v britském regulačním systému.

Martin Wittmann

Zum Erfordernis eines Bankenführerscheins für Aufsichtsräte

K požadavku bankovního "řidičáku" pro dozorčí rady

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 47, S. 2579-2582

V důsledku americké hypoteční krize se do problémů dostávají mnohé německé úvěrové instituce, další banky pak utrpěly obrovské ztráty z chybných spekulací při akciových obchodech. Tématem diskuzí se proto stávají nejen představenstva, ale i bankovní dozorčí rady a to zda : 1) byl informační tok směřovaný na dozorčí radu dostatečný a 2) dozorčí rada měla či mohla konat určitým způsobem - právě v tomto kontextu bývají zpochybňovány dostatečné kvalifikační předpoklady. Příspěvek proto zkoumá, jestli by bylo možné kvalifikační požadavky nastavené pro podnikové manažery zákonem o úvěrování aplikovat i na členy bankovních dozorčích rad. - Pozn.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Javier Blas

Bullish on bullion : investors seeking safety push gold ever higher

Cena zlata roste : investoři usilující o bezpečí tlačí zlato do výše

Financial Times, 4.1.2008, No. 36580, p. 5

Cena zlata dosahuje rekordních výšin. Jak se uvádí v analýze, příčinou tohoto jevu jsou obavy z globálního hospodářského vývoje, omezení nabídky a větší prosperita asijských zemí.

Dana Ondřejová

Chiméra politiky národních šampiónů. Část 1., Podporuje politika národních šampiónů konkurenceschopnost národní ekonomiky?

Právní fórum, 2007, roč. 4, č. 11, s. 415-420

Změny v konkurenčních bojích jako důsledek globalizovaných trhů, podpora národní a evropské konkurenceschopnosti (evropská soutěžní politika, posilování konkurenceschopnosti průmyslu ES), polemika s argumenty zastánců politiky národních šampiónů jako nástroje zvyšujícího konkurenceschopnost národního hospodářství.

Dana Ondřejová

Chiméra politiky národních šampiónů. Část 2., Podpora mezinárodní konkurenceschopnosti národní ekonomiky

Právní fórum, 2007, roč. 4, č. 12, s. 451-456

K podpoře národních šampiónů a tzv. strategické politice zahraničního obchodu, k roli globálních a lokálních hráčů na trzích, ke konkurenci v globálních odvětvích a k obchodnímu ochránářství (jako překážce vstupu na trhy). Ze závěrů vyplývá, že politika národních šampiónů jako podpora mezinárodní konkurenceschopnosti národní ekonomiky je chiméra.

Vojtěch Spěváček

Česká ekonomika ve světle alternativních ukazatelů ekonomické výkonnosti a blahobytu

Ekonomický časopis, 2007, roč. 55, č. 7, s. 676-696

K problematice hodnocení celkové ekonomické výkonnosti státu a k možnosti využít i jiné ukazatele, než je hrubý domácí produkt. Podrobněji k jednotlivým ukazatelům (HDP, hrubý národní důchod, čistý domácí produkt, čistý národní důchod, reálný důchod) a k jejich přednostem či nedostatkům.

Krishna Guha

Danger ahead : the prospect of recession again confronts America

Hrozící nebezpečí : Amerika opět čelí vyhlídkám na recesi

Financial Times, 3.1.2008, No. 36579, p. 5

Rozbor hospodářské situace v USA. Pokles cen domů má negativní vliv na velikost majetku domácností i na spotřebitelské výdaje, ale klíčové sektory ekonomiky zůstávají pozoruhodně odolné. Článek přináší názory řady odborníků ohledně možné recese.

Matthias Kamp

Doi Moi 2.0

Přestavba 2.0

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 48, S. 67-68

Druhá vlna modernizace ve Vietnamu se vyznačuje odvážnými reformami (daňové a celní úlevy, urychlení investičních povolení, snadnější nabývání pozemků pro cizince, vstřícnost k zahraničním účastem); ekonomika země aspiruje na pozici nového hráče v Asii - hned vedle Číny a Indie, což podporují nízké pracovní náklady a příznivá demografická struktura. Handicap nízké vzdělanosti.

Český statistický úřad

Ekonomický a sociální vývoj České republiky ve 3. čtvrtletí 2007 : předběžné údaje

Bulletin ČSÚ, 2007, č. 3, s. A 1-53

Vývoj makroekonomických ukazatelů, situace v hlavních produkčních odvětvích, cenový vývoj, vnější ekonomické vztahy, měnový vývoj, údaje o obyvatelstvu, zaměstnanosti, mzdách a o příjmech a výdajích domácností, hospodaření státního rozpočtu.

Peter Baláž

Energia a jej postavenie v hospodárstve Slovenska

Ekonomický časopis, 2007, roč. 55, č. 8, s. 762-782

Postavení energie v ekonomice SR, struktura energetického trhu (tuhá paliva, ropa, zemní plyn, jaderná energie apod.), energetická politika SR.

Steffi Augter ... [et al.]

Die Gier der vier

Chtivost německé energetické čtveřice

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 3, S. 20-27

K problematice a důvodům růstu cen energií v Německu, cenová politika E.On, RWE, Vattenfall, EnBW. - Tématu se věnují i další příspěvky tohoto čísla na s. 28-32.

Pavel Hnát, Eva Cihelková

New regionalism as a part of the transformation strategy - cases in Central and Eastern Europe and Asia (Czech Republic, Russia and China)

Nový regionalismus jako součást transformační strategie - situace ve střední a východní Evropě a Asii (Česká republika, Rusko a Čína)

Prague economic papers, December 2007, Vol. 16, No. 4, p. 358-377

Autoři se zaměřují na výklad pojmu nový regionalismus a jeho začlenění do celkového vývoje regionální integrace od 90. let minulého století. Upozorňují na měnící se globální podmínky a vstup nových aktérů do regionálních integračních procesů a zkoumají roli regionalismu v transformačních procesech sledovaných zemí v regionu střední a východní Evropy, Ruska a Číny.

Ralph Atkins

Outlook buoyant despite global gloom : Europe and the credit crunch

Optimistický výhled i přes globální stísněnost : Evropa a zablokované úvěrování

Financial Times, 17.1.2008, No. 36591, p. 2

Z prognózy hospodářského vývoje v Evropě vyplývá, že na rozdíl od USA a Británie by kontinentální ekonomiky neměly výrazněji pocítit dopady hypoteční a úvěrové krize. Analýza se podrobněji zaměřuje na Francii, Itálii, Německo a Španělsko.

Wolfgang Münchau

Prepare for a global economic downturn but not a disaster

Připravte se na globální ekonomický pokles, ale nikoliv katastrofu

Financial Times, 2.1.2008, No. 36578, p. 9

Podle autora nejde v současnosti o hypoteční nebo úvěrovou krizi, ale o bankovní. V článku se rozebírají rizika současného vývoje, který téměř určitě povede v USA k docela výraznému poklesu hospodářského růstu a možná i k recesi. Evropa a Asie rovněž pocítí hospodářský pokles, ale k recesi nedojde. Vývoj tedy bude asymetrický a zřejmě i nepříjemný, ale ke katastrofě má daleko.

Steigende Nahrungsmittelpreise und der Boom bei den Biokraftstoffen

Rostoucí ceny potravin a boom biopaliv

Monatsbericht des BMF, November 2007, Nr. 11, S. 79-84

Příspěvek se zabývá nárůstem cen potravin na pozadí boomu biopaliv. Dokládá, že celosvětová podpora biopaliv dále zesiluje konkurenci v oblasti zemědělských surovin. Upozorňuje i na negativní dopady tohoto trendu na životní prostředí (monokultury, odlesňování). Zvažuje též širší souvislosti udržitelného rozšiřování produkce biopaliv.

David Raus

Šetření v obchodních prostorách soutěžitelů - je třeba předchozího souhlasu soudu?

Právní rozhledy, 2007, roč. 15, č. 24, s. 895-901

Příspěvek do diskuse ohledně potřeby efektivního odhalování a postihování protisoutěžního jednání. Dosavadní praxe šetření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v "obchodních prostorách" (bez předchozího souhlasu soudu), spor o podmínku předchozího souhlasu soudu při šetření v obchodních prostorách (významné rozhodnutí ESLP ve věci Sociétés Colas Est a jiní v. Francie), k § 21 odst. 5 až 8 zákona o ochraně hospodářské soutěže (místní šetření), šetření v obchodních prostorách a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. - Pozn.

This time it will all be different : Brazil's economy

Tentokrát bude všechno jiné : brazilské hospodářství

The Economist, January 19th 2008, Vol. 386, No. 8563, p. 45-46

V rozboru hospodářské situace v Brazílii se konstatuje, že tentokrát je země lépe připravena na případný hospodářský pokles ve světě. Domácí poptávka je silná, Brazílie je dobře integrována do světových trhů a je méně zranitelná vůči finančním šokům.

Jeffrey Garten

The unsettling zeitgeist of state capitalism

Znepokojivý duch doby v podobě státního kapitalismu

Financial Times, 15.1.2008, No. 36589, p. 11

Autor se znepokojením komentuje vzestup "státního kapitalismu", o kterém svědčí narůstající množství regulace, stále větší vlastnictví přírodních zdrojů státem i rozmach státních fondů. Vlády disponující značnými rezervami zjistily, že mají na globálních trzích velké slovo, což platí zejména při poklesech. Mezi znepokojivé důsledky přehnaných vládních zásahů patří menší produktivita, méně inovací a nižší hospodářský růst.

Výdaje veřejného sektoru rostou, zvyšuje se i význam PPP a PFI

Finanční management, 2007, roč. 4, č. 9, s. 34-35

Výsledky studie společnosti KPMG potvrzují posilování trendu spojení veřejného a soukromého sektoru při poskytování veřejných služeb. Trh PPP (Public Private Partnership) a PFI (Private Finance Initiative) se bude dále zvětšovat, což může pozitivně ovlivnit ekonomiky jednotlivých zemí. "European PPP Excellence Center" připravované Evropskou komisí. V tabulce růst PPP v Evropě.

Harald Schumacher, Silke Wettach, Jürgen Salz

Zweiter Zahhtag

Platí se nadvakrát

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 1/2, S. 40-47

Rizika pro účastníky kartelových dohod/kartelových spojení jsou značná, nedovolené úmluvy s konkurencí se mohou firmám pořádně prodražit a přivést je i k úpadku (pokuty, náhrada škod), institut korunního svědka účinně přispívá k odhalování kartelových spojení. K výši pokut uložených v roce 2007 Spolkovým kartelovým úřadem a Evropskou komisí, konkrétní případy postižení kartelových dohod. Stručná rekapitulace k německému zákonu proti omezování konkurence, který kartely zakazuje od 1.1.1958 (byl již sedmkrát novelizován) a mj. také v § 2 a § 3 definuje legální kartel.

Informatika. Počítače

Michaela Poremská

Elektronické zadávání veřejných zakázek

Právní fórum, 2007, roč. 4, č. 12, s. 445-450

K novému zákonu o veřejných zakázkách (zákon č. 137/2006 Sb.), k vyhlášce č. 329/2006 Sb., kterou se stanoví bližší požadavky na elektronické prostředky, elektronické nástroje a elektronické úkony při

zadávaní veřejných zakázek, a také k vyhlášce o atestačním řízení pro elektronické nástroje (č. 326/2006 Sb.). Podrobněji o pojmech "elektronické prostředky" a "elektronické nástroje", dále o atestačním řízení, o elektronických úkonech při zadávání veřejných zakázek a o bezpečnosti elektronického zadávání.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

21. prosinec 2007: Česká republika se stává součástí Schengenu

Veřejná správa, 2007, roč. 18, č. 51-52, s. 44-45

Rekapitulace hlavních změn, které vstup do Schengenu dne 21.12.2007 přináší občanům ČR a cizincům zde pobývajícím/přijíždějícím. Přehled nezměněných pravidel a povinností. Mýty o Schengenu.

Jan Březina

Peníze v černé díře? : Evropská unie

Euro, 2008, č. 4, s. 74-75

Autor upozorňuje na sedmý rámcový program EU pro vědu a výzkum vytvářející základ pro podporu vědeckého výzkumu a rozvoje nových technologií v členských zemích EU v letech 2007-2013. Seznamuje s pozadím přijetí tohoto programu, s jeho prioritami i s podmínkami pro čerpání dotací. Při této příležitosti též zvažuje, zda jsou naše vědecká pracoviště připravena účastnit se evropských programů a do jaké míry se mohou prosadit v soutěži o evropské prostředky.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

First the mutiny, then the silver : the World Bank

Nejprve vzpoura, pak stříbro : Světová banka

The Economist, December 22nd 2007, Vol. 385, No. 8560, p. 97

K situaci ve Světové bance po výměně vedení; úspěch nového prezidenta Roberta Zoellicka v podobě získání více než 25 mld. USD na projekty v nejchudších zemích světa.

Globalisation, trade and the euro area macroeconomy

Globalizace, obchod a makroekonomika eurozóny

Monthly bulletin [European Central Bank], 2008, No. 1, p. 75-88

Analýza možností a výzev, které pro makroekonomiku eurozóny představuje globalizace.

Kerstin Stahn

Has the export pricing behaviour of German enterprises changed? : empirical evidence from German sectoral export prices

Změnila se politika exportních cen německých podniků? : empirická analýza odvětvových exportních cen

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Juni 2007, Bd. 227, Heft 3, S. 295-329

Příspěvek zkoumá dopady globalizace na politiku exportních cen u německých podniků po roce 1990. Provádí přitom empirickou analýzu jedenácti kategorií produktů a sleduje, zda se dlouhodobá politika exportních cen u těchto produktů změnila. Pro porovnání uvádí i test krátkodobé cenové politiky exportérů. - Pozn.

Erik Pajtinka

Hospodářská diplomacie a její úloha v 21. století

Mezinárodní vztahy, 2007, roč. 42, č. 4, s. 52-72

Historické formování ekonomické dimenze diplomacie, hospodářská diplomacie jako pojem v mezinárodních vztazích, úkoly a funkce hospodářské diplomacie v současnosti (podpora a rozvoj

obchodních vztahů, podpora investic, asistence při poskytování rozvojové pomoci apod.), nadnárodní korporace a úloha hospodářské diplomacie.

Filip Tichý

Impact of accession to EMU on international trade - case of the Czech Republic

Dopad přistoupení k Evropské měnové unii na mezinárodní obchod - situace České republiky

Prague economic papers, December 2007, Vol. 16, No. 4, p. 336-346

Příspěvek do diskuse k problému, zda a kdy by měla Česká republika vstoupit do Evropské měnové unie, se zaměřuje na dopad přijetí eura na zahraniční obchod ČR. Modelovým způsobem (gravity model) se vyhodnocuje vliv volatility směnného kurzu CZK/EUR na velikost českého zahraničního obchodu s ostatními členskými zeměmi EU. - Pozn.

Marek Csabay

K teoretickému vymedzení podpory exportu

Ekonomický časopis, 2007, roč. 55, č. 8, s. 793-810

Vývoj podpory exportu ve světě, národní systém podpory exportu, teoretické vymezení problematiky, pojem proexportní politika, nástroje proexportní politiky.

Pavel Hanslíček

Kyselý zlatý déšť : suverénní fondy

Euro, 2008, č. 5, s. 30-36

Obsáhlý příspěvek upozorňuje na ekonomickou moc státem řízených suverénních fondů, které se staly důležitými hráči na světových finančních trzích. Jde zejména o tzv. "petrodolarové" investory a dále stále rostoucí aktiva centrálních bank v Číně a dalších asijských zemích v důsledku stále se zvyšujících přebytků jejich zahraničního obchodu. Ukazuje rozdíly mezi oběma skupinami investorů a dokládá rizika suverénních fondů pro světovou ekonomiku i pro národní ekonomiky v Evropě a USA. - Pozn. -- K tématu suverénních fondů přispěl i M. Kučera článkem Německo se státním fondům brání na s. 37 tohoto čísla.

Podnik a podnikání

Libuše Bautzová, Milena Geussová

Báječná energetická léta

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 2, s. 36-40

Analýza se pokouší odpovědět na otázku, proč cena elektřiny stále roste, když elektrárenská společnost ČEZ má přebytek volných prostředků - nakupuje za desítky miliard aktiva v zahraničí, vyplácí rekordní dividendy a manažeři inkasují vysoké odměny. - Tématu je věnován i další přísp. v tomto čísle čas. na s. 41 s názvem Akcie, které nesou, doplněný anketou "Co říkají k opcím v ČEZ politici".

Stefan Lachenmaier, Horst Rottmann

Employment effects of innovation at the firm level

Vliv inovací na zaměstnanost na firemní úrovni

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Juni 2007, Bd. 227, Heft 3, S. 254-272

Autoři empiricky analyzují dopady inovací na zaměstnanost, a to na podnikové úrovni. Vycházejí přitom z velmi dlouhé časové řady dat (22 let) německých průmyslových podniků, přičemž rozlišují různé kategorie inovací. Věnují se též aktuální teoretické literatuře mapující vliv inovací na zaměstnanost. - Pozn.

Jana Geršlová

Progresivní trendy v řízení československého meziválečného hospodářství

Ekonomická revue, 2007, roč. 10, č. 4, s. 17-37

K moderním metodám řízení, které v období mezi světovými válkami pronikaly do československého hospodářství ze zahraničí. Vlivy ze Spojených států na řízení výroby (Taylor, Fayol, Gilbreth, Ford), pojem racionalizace, racionalizace v čs. podnicích ve 20. a ve 30. letech. - Pozn.

David Schwintowski

Räuberische Aktionäre: Konsequenzen der empirischen Forschung

Loupeživí akcionáři: závěry empirického zkoumání

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 49, S. 2695-2700

Napadení rozhodnutí valné hromady a.s. často neslouží svému účelu tj. prověření zákonnosti rozhodnutí, ale spíše bývá motivováno zabezpečením výhod pro "žalující" akcionáře. UMAG, zákon k podnikové integritě a modernizaci odpůrčího práva, se pokouší bojovat s takovými zneužívajícími praktikami; výsledky studií prezentované v příspěvku ukazují, nakolik se to podařilo. - Pozn.

Petr Gola

Založit firmu v Evropě není jednoduché

Právo pro podnikání a zaměstnání, 2007, roč. 16, č. 12, s. 21-28

Přehled prvních podnikatelských kroků ve východoevropských zemích (např. Maďarsko, Polsko, Slovensko) a v západoevropských zemích (Francie, Itálie, Německo, Nizozemsko aj.).

Pojišťovnictví. Sociální péče

Ausbau der Kindertagesbetreuung

Budování denní péče o děti

Monatsbericht des BMF, Oktober 2007, Nr. 10, S. 37-42

Příspěvek informuje o opatřeních spolkové vlády v Německu souvisejících s realizací jednoho z cílů rodinné politiky - vytvářením kvalitní infrastruktury pro denní péči o děti do tří let. Nejprve seznamuje s aktuálním stavem výstavby infrastruktury podle jednotlivých spolkových zemí. Dále se věnuje konceptu dalšího rozvoje výstavby těchto zařízení do roku 2013 podle výsledného dokumentu pracovní skupiny spolkového státu a spolkových zemí (Bund-Länder-Vereinbarung zum erweiterten Ausbau der Betreuungsinfrastruktur) z 28. srpna 2007.

Finanční podpora rodiny

Veřejná správa, 2007, roč. 18, č. 50, s. 26-27

Přehled možností podpory rodiny v ČR, které vyplývají z daňových opatření a ze státní sociální podpory.

Jan Přib

Ke změnám v sociální oblasti podle zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů

Práce a mzda, 2007, roč. 55, č. 12, s. 6-11

Přehledně o změnách v zákoně o životním a existenčním minimu, v zákoně o pomoci v hmotné nouzi, v zákoně o sociálních službách, v zákoně o státní sociální podpoře, v zákoně o důchodovém pojištění, v zákoníku práce atd.

Gabriel Beer

Ked' poslanci bojujú proti baktérii

Trend, 2008, č. 1, s. 24-25

K novele slovenského zákona o rozsahu zdravotní péče, která do preventivních (zdravotní pojišťovnou placených) programů přináší vyšetření na bakterii *Helicobacter pylori* způsobující rakovinu žaludku a různé vředové choroby trávicího traktu. K výši nákladů vázaných na drahý dechový test; pohled lékařů na plošné vyšetření omezené pouze na věkovou hranici 19-20 let.

Karl Doemens

Union und SPD sehen Reformbedarf bei der Alterssicherung von Armen

Unie CDU/CSU a SPD vidí potřebu reformy u starobního pojištění nemajetných

Handelsblatt, 3.1.2008, Nr. 2, S. 3

Alternativní návrhy na řešení starobního zabezpečení občanů s velmi malými výdělky v Německu. Zatím od roku 2003 platí, že osoby s nárokem na tzv. minidůchod dostávají 660 eur základního zabezpečení měsíčně. Podle navrhovaného "velkého" řešení by však základní důchod měl být nastaven výše než základní zabezpečení (pokud byl příspěvek na důchod odváděn 35 let) a případné další starobní příjmy by se nedanily. Podle "malého" řešení by nároky na Riestrův důchod (důchodové připojištění se státním příspěvkem) byly zčásti nebo úplně chráněny před fiskálem a nezapočítávaly by se do základního zabezpečení. - K tématu blíže HB, 2008, č. 1, s. 1-2.

Jan Přib

Změny v nemocenském pojištění od roku 2008

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2007, č. 23-24. Rubrika: 12 - Správa daní a poplatků, ostatní daně, s. 1-11

Nové vymezení dne vstupu do zaměstnání, zavedení karenční doby (tj. doby, po kterou se nemocenské neposkytuje), procentní sazby pro stanovení výše dávek, určování denního vyměřovacího základu, nová délka ochranné lhůty, nová úprava vzniku přeplatku na nemocenském apod. Doplněno několika příklady.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Ján Beka

Ceny nehnuteľností, rast úverov a implikácie pre menovú politiku

Biatec, december 2007, roč. 15, č. 12, s. 2-10

Ke vzniku cenových bublin a k nabídce a poptávce na trhu nemovitostí. Podrobněji o jednotlivých faktorech poptávky na Slovensku (úrokové sazby, úvěry, zadluženost domácností, demografický vývoj, podpora státu, zahraniční poptávka aj.). Stručně o nabídce a o výši cen nemovitostí na Slovensku. V závěru jsou uvedeny implikace pro měnovou politiku a shrnutí problematiky.

Luc Eyraud, Aurélien Fortin, Sophie Rivaud

The impact of the housing slowdown on US consumption

Dopad recese na trhu nemovitostí v USA na spotřebu

Trésor-economics, November 2007, No. 25, p. 1-8

Příspěvek zkoumá dopady mechanismů ovlivňujících vývoj na trhu nemovitostí v USA na majetek domácností a soukromou spotřebu. Na základě trendu vývoje cen nemovitostí (od roku 2002) ekonometrickými metodami odhaduje dopady očekávaného poklesu cen domů a bytů na oslabení soukromé spotřeby do roku 2008. - Pozn.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Bernd Schiefer

Brennpunkte des Arbeitsrechts 2007/2008

Ohniska pracovního práva 2007/2008

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 50, S. 2769-2776

(Zvláště novější) zákonné úpravy pro oblast pracovního práva v Německu jsou oprávněně kritizovány, protože mnohé předpisy nejsou transparentní, vedou ke značné právní nejistotě a poškozují zaměstnavatele i zaměstnance. Příspěvek poskytuje přehled hlavních tendencí v pracovním právu v roce 2007 (legislativa, jurisdikce, otevřené otázky) a výhled do roku 2008. - Pozn.

Hans-Jürgen Klesse, Oliver Voss

Fremder Leute Geld

Peníze cizích lidí

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 51, S. 78, 80, 82, 84-85

Pohled na platy dosahované členy představenstva/manažery v Německu; kritika netransparentnosti, chybných stimulů a absence kontroly, což často vede k neoprávněným a přemrštěným příjmům. V tabulce přehled platů předních manažerů podniků podle indexu DAX.

Gesetz zur Umsetzung der Richtlinie 2005/36/EG des Europäischen Parlaments und des Rates über die Anerkennung von Berufsqualifikationen der Heilberufe : vom 2. Dezember 2007

Zákon o realizaci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání profesní kvalifikace u pomáhajících odvětví : z 2. prosince 2007

Bundesgesetzblatt. Teil I, 6. Dezember 2007, Jg. 2007, Nr. 60, S. 2686-2765

Zákon o realizaci směrnice Evropského parlamentu a Rady o uznávání profesní kvalifikace u tzv. pomáhajících odvětví slouží k praktickému prosazení směrnice 2005/36/ES ze 7. září 2005 o uznávání profesní kvalifikace ve všech zemích Evropské unie. Uvedený zákon se zaměřuje na úpravu uznání profesní kvalifikace pro široké spektrum zdravotnických profesí v Německu a týká se i osob z České republiky ucházejících se o práci v této sféře v Německu.

Stefan Wagstyl ... [et al.]

Gone west : why eastern Europe is labouring under an abundance of jobs

Odešli na západ : proč východní Evropa trpí nadbytkem pracovních míst

Financial Times, 17.1.2008, No. 36591, p. 9

Země střední a východní Evropy vykazují nadbytek těžko obsaditelných pracovních míst, a to především ve stavebnictví, ale i v jiných odvětvích. Kolem pěti milionů pracovníků odešlo do západní Evropy a v některých "nových" zemích EU rostou pracovní náklady nejrychlejším tempem od pádu komunismu. Navzdory nedávnému nárůstu mezd a platů však jsou ve mzdách mezi Východem a Západem stále velké rozdíly. Demografické faktory přispívají k tomu, že v nejbližší budoucnosti nelze očekávat návrat k poptávce po práci, jaká existovala před pěti lety.

Konferenz "Humanvermögen in Europa: Eine finanzpolitische Herausforderung" in Berlin

Konference "Lidský kapitál v Evropě: výzva pro finanční politiku" konaná v Berlíně

Monatsbericht des BMF, Oktober 2007, Nr. 10, S. 49-50

Příspěvek stručně seznamuje s obsahem hlavních referátů pronesených na konferenci "Lidský kapitál v Evropě: výzva pro finanční politiku" konané 18. září 2007 v Berlíně. Ukazuje základní význam lidského kapitálu pro růstový potenciál národního hospodářství. Zároveň poukazuje na nezbytnost zvýšit kvalitu a efektivnost německého (a evropského) vzdělávacího systému. Věnuje se též roli imigrační politiky orientované na kvalifikované pracovní síly, která může pomoci zlepšit situaci v zemích EU.

Michal Lehuta

Koniec sna o vyššej minimálnej mzde

Trend, 2008, č. 2, s. 17-18

K současné úpravě minimální mzdy v SR (ve výši 8100 Sk); avizo automatického zvyšování od 1.1.2009 podle procenta růstu národního průměru dosaženého v období před dvěma předchozími roky. Negativa minimální mzdy pro slovenskou ekonomiku. V grafu podíl minimální mzdy na národním průměru a podíl zaměstnanců se mzdovým minimem v zemích SVE.

By Chris Giles

Living standards set to suffer strain

Životní úroveň pod tlakem

Financial Times, 15.1.2008, No. 36589, p. 2

Bohaté země budou muset zvýšit ekonomickou efektivnost, chtějí-li dosáhnout nárůstu životní úrovně, na jaký jsou jejich občané zvyklí. Vyplývá to z nové zprávy mezinárodní obchodní organizace Conference Board. Mezinárodní srovnání produktivity práce v r. 2007 ukazuje, že ve vyspělých

zemích došlo jen k malému nárůstu ve srovnání s rychlým zlepšením v mnoha rozvíjejících se ekonomikách.

Olga Bičáková

Náš právní řád umožňuje trestat "práci načerno"

Veřejná správa, 2007, roč. 18, č. 51-52, s. 50-51

Problematika nelegální práce v ČR; zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, subjekty oprávněné ke kontrolám nelegální práce (úřady práce, celní úřady). Důsledky nelegální práce pro občana, podmínky pro zaměstnávání cizinců. Skutkové podstaty trestných činů.

Ján Záborský

Pre jedných biznis, pre iných výpalné

Trend, 2008, č. 1, s. 26-27

Zavedení povinné zdravotní služby pro zaměstnavatele v SR od 1.1.2008, výčet povinností zaměstnavatele, související finanční náklady, pokuty.

Reinhold Kosfeld

Regional spillovers and spatial heterogeneity in matching workers and employers in Germany
Regionální efekty a prostorová heterogenita při sladování nabídky a poptávky na trhu práce v Německu

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Juni 2007, Bd. 227, Heft 3, S. 236-253

Ekonometrická analýza vlivu regionálních efektů a prostorové heterogenity při sladování nabídky a poptávky na trhu práce v Německu se zaměřuje na efektivnost při hledání pracovních míst. Funkce ověřující zvolenou hypotézu dokládá změny v migraci pracovních sil, které pro západní a východní spolkové země nastaly po sjednocení země. - Pozn.

Christian Ramthun, Rolf Ackermann, Bert Losse

Schuld und Scheine

Dluh a bankovky

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 4, S. 18-23

Mzdová politika v Německu. Pokles netto příjmů německých občanů v důsledku snahy německé vlády o sanaci rozpočtu. Přehled požadavků mzdového navýšení v jednotlivých sektorech (6-8 procent). Doporučení ke snížení daně ze mzdy a daně z příjmů, potřeba daňové reformy pro střední třídu.

Wolf Dieter Heinbach, Stefanie Schröpfer

Typisierung der Tarifvertragslandschaft : eine Clusteranalyse der tarifvertraglichen Öffnungsklauseln

Typizace v oblasti tarifních smluv : klastrová analýza úvodních ustanovení tarifních smluv

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Juni 2007, Bd. 227, Heft 3, S. 219-235

Příspěvek zkoumá možnosti větší flexibility při kolektivních mzdových vyjednáváních v Německu, přičemž se zaměřuje na statistický rozbor úvodních ustanovení. Analýzu shod a rozdílů úvodních klauzulí tarifních smluv provádí pomocí vytváření klastrů různých typů. Jejich porovnáním z let 1991-2004 dokládá postupné prosazování možností odchylky od standardů tarifních smluv při kolektivních mzdových vyjednáváních. - Pozn.

Petr Hůrka

Využití zásady "co není zakázáno, je dovoleno" v pracovním právu

Právní rozhledy, 2007, roč. 15, č. 24, s. 883-887

K principu "co není zakázáno, je dovoleno", promítnutí zásady do právní úpravy, resp. do zákoníku práce, vymezení subjektů (které mohou tuto zásadu využít), možnost odchylovat se od znění zákoníku práce a právní úkony (dvoustranné a jednostranné právní úkony, interní předpisy zaměstnavatele), prostor pro odchýlení a zákonná omezení. - Pozn.

Právo

Kateřina Vojtová

Analýza přístupu veřejnosti k regulaci v České republice

Veřejná správa, 2008, roč. 19, č. 1, střed. příl. (s. I-V)

Výsledky průzkumu zaměřeného na spokojenost občanů s právní regulací v ČR - tj. se zákony a dalšími právními předpisy, jimiž stát reguluje společenské vztahy. Úroveň spokojenosti s právní regulací, vnímání předpisů ze strany občanů z hlediska přehlednosti a srozumitelnosti, zdroje seznamování s právními předpisy, oblasti regulace považované za nejdůležitější a nejproblematictější.

- Pozn.

Radka Zahradníková

Institucionální rozhodčí řízení. 10. část, Hong Kong International Arbitration Centre (HKIAC)

Obchodní právo, 2007, roč. 16, č. 11, s. 23-27

Tato část příspěvku je věnována činnosti Hong Kong International Arbitration Centre (HKIAC) - neziskové společnosti s ručením omezeným. Historický vývoj, organizace HKIAC, rozhodčí řízení, jmenování rozhodců, zvláštnosti rozhodčího řízení apod. - Pozn.

Petr Holešínský, Tomáš Politzer, Michal Strnad

Nové insolvenční právo v České republice. (2. část)

Právní rádce, 2007, roč. 15, č. 12, příl. (13 s.)

K zákonu č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), který od 1. ledna 2008 nabude účinnosti. Tato část příspěvku seznamuje s jednotlivými způsoby řešení úpadku (konkurz, reorganizace, oddlužení) a s novou úpravou neplatnosti a neúčinnosti právních úkonů. - Praktická příručka.

Zdenka Hudcová

Právní postavení a zdaňování neziskových organizací v Holandsku

Daně a finance, 2007, roč. 15, č. 12, s. 17-20

Právní úprava a právní formy neziskových organizací v Nizozemsku. Daňový režim (daň z příjmů právnických osob, daň dědická a daň darovací, DPH). - Pozn.

David Petrlík

Přímé žaloby fyzických a právnických osob k soudům Evropských společenství

Bulletin advokacie, 2007, č. 12, s. 21-24

Kompetence soudů ES, druhy žalob jednotlivců (např. žaloby na neplatnost, na nečinnost, na náhradu škody), podání žaloby a následný průběh řízení. Doplněno vzorem žaloby k Soudu prvního stupně ES.

Richard Král

Přímý účinek směrnic ES a jeho současné meze

Jurisprudence, 2007, roč. 16, č. 6, s. 3-9

Účelem článku je pokusit se - ve světle (ne úplně jednoznačné) relevantní judikatury ESD i různých názorů - o nastínění toho, jaké jsou v současnosti meze přímého účinku nenáležitě transponovaných směrnic ES. Meze vertikálního (vzestupného) přímého účinku směrnic ES, zákaz vertikálního sestupného (obráceného) přímého účinku, současné meze horizontálního účinku, nová forma kompenzace nepřípustnosti horizontálního účinku. - Pozn.

Jan Kysela

Uvedení do teorie legislativní tvorby práva aneb pokus o "právní politologii"?

Právník, 2007, roč. 146, č. 12, s. 1257-1288

Vzájemný vztah teorie tvorby práva a "právní politologie", role parlamentů a výkonné moci v legislativní právo tvorbě, příprava a iniciace návrhů zákonů, provádění zákonů apod. - Pozn.

Marián Prievozník

Zbankrotovat' je problém

Trend, 2007, č. 51-52, s. 43-44

Problematická místa slovenského zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurzu a restrukuralizaci (definice úpadku, podmínky prokazování neschopnosti dlužníka, administrativní nedostatky). K připravované novele zákona (zavedení možnosti pro věřitele podat návrh na vyhlášení konkurzu i v případě předlužení dlužníka a nejen při jeho platební neschopnosti, doložení pohledávky auditorem).

Přehled judikatury Evropského soudního dvora v českých časopisech

Soudní rozhledy, 2008, roč. 14, č. 1

Lucchini – státní podpora: Waterloo principu rei iudicatae: Ministero dell' Industria, del Commercio e dell' Artigianato v. Lucchini SpA

rozsudek SDES (velký senát) z 18.7.2007

C-119/05

Právní rozhledy, 2008, roč. 16, č. 3

Školné jako daňový odpočet: č.18, čl. 49 SES: rozhodnutí o předběžné otázce, kterou vznesl Finanzgericht Köln (Německo): Herbert Schwarz a Marga Gootjes-Schwarz v. Finanzamt Bergisch Gladbach

Rozsudek ESD z 11.9.2007

C-76/05

Zkratky a vysvětlivky

ESD – Evropský soudní dvůr

SDES – Soudní dvůr Evropských společenství (oficiální název)

SD ESUO – Soudní dvůr Evropského společenství uhlí a oceli

Soud prvního stupně neboli Soud první instance (součást ESD)

Statistika. Demografie. Sociologie

Horst-Dieter Westerhoff

Die amtliche Statistik in der demokratischen Gesellschaft

Úřední statistika v demokratické společnosti

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 11, S. 1130-1145

Autor analyzuje postavení statistiky v demokratické společnosti. Zjišťuje vztah mezi statistikou a politikou, problém neutrality, objektivitu a vědecké nezávislosti statistiky, změny v posledních letech, vymezení úkolů mezi oficiální a neoficiální statistikou, otázky spojené s internacionalizací statistiky, meze statistiky aj. - Pozn.

Inge Krzyzanowski

Beschäftigtenstatistik - Nutzung der Online-Datenbank der Bundesagentur für Arbeit

Statistika zaměstnanosti - využití elektronické databáze Spolkové agentury práce

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 11, S. 1057-1066

Příspěvek informuje o ujednání mezi Spolkovou agenturou práce a statistickými úřady (spolkovým a zemskými) o možnosti online přístupu do obsáhlé databáze statistik zaměstnanosti pro další běžná statistická zpracování. Jedná se o racionální a efektivní využití velkého množství dat shromažďovaných agenturou od roku 1999. Kromě popisu integrovaného systému databází a upozornění na jeho přednosti je pozornost věnována i utajení a ochraně sociálních dat. - Pozn.

Bernd Becker ... [et al.]

Messung der Nachhaltigkeit in der Abfallwirtschaft

Měření udržitelnosti v odpadovém hospodářství

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 11, S. 1116-1124

Autoři seznamují s výsledky statistik hospodaření s odpady v Německu se zaměřením na problematiku možnosti měření jeho dlouhodobé udržitelnosti. Zabývají se též metodickými otázkami spojenými se získáváním, zpracováním a srovnatelností dlouhých řad statistických dat týkajících se odpadu. - Pozn.

Nicolas Meisel, Jacques Ould Aoudia

A new database for "measuring" institutions

Nová databáze na "měření" institucí

Trésor-economics, November 2007, No. 24, p. 1-8

V souvislosti se studiem institucionálních témat v rámci růstových analýz se objevuje nutnost měření institucionálního prostředí jako např. stupně svobody v ekonomice, dodržování vlastnických práv, míry korupce, svobody tisku aj. Uvedený příspěvek se zabývá metodami sběru podkladů a vyhodnocování prvotního statistického výzkumu databáze. - Pozn.

Kamil Kudlák

Proměny a výhledy statistiky zahraničního obchodu zbožím a službami

Statistika, 2007, roč. 44, č. 6, s. 503-508

Statistika zahraničního obchodu před vstupem ČR do EU, vstup do EU a zavedení statistiky Intrastat, metodika nové statistiky obchodu se zbožím, připravované zjednodušení statistiky Intrastat, zavedení nové statistiky vývozu a dovozu služeb, změny v sestavování platební bilance a revize výsledků.

Ilka Willand

Studienverlaufsanalysen: Informationsbedarf und Datenverfügbarkeit

Analýzy průběhu studia: potřeba informací a disponování s daty

Wirtschaft und Statistik, 2007, Nr. 11, S. 1072-1078

V rámci zvýšené pozornosti věnované sektoru vzdělání a školství v Německu článek informuje o způsobech získávání dat a nakládání s nimi pro potřeby mnohostranných analýz studijních výsledků na vysokých školách. Jde přitom o databáze z vysokých škol a dalších zdrojů k tématům jako: úspěšnost přechodu na vysokoškolské studium, migrace studentů mezi školami v průběhu studia, atraktivita a efektivnost vysokých škol, mezinárodní mobilita, přerušování studia, výsledky závěrečných zkoušek, další vzdělávání absolventů, přechod do praxe aj. - Pozn.

Účetnictví

Rolf Uwe Fülbier, Joachim Gassen

Das Bilanzrechtsmodernisierungsgesetz (BilMoG): handelsrechtliche GoB vor der Neuinterpretation

Zákon o modernizaci bilančního práva (BilMoG): obchodněprávní zásady řádného vedení účetnictví před novou interpretací

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 48, S. 2605-2612

Příspěvek představuje přehled nejdůležitějších prvků reformy, které přináší návrh německého zákona o modernizaci bilančního práva. V něm je patrné "prolomení" zásad řádného účtování dle německého obchodního práva a nastolení prvků a principů standardu IFRS, což však s sebou přináší nejasnosti a s nimi i otázku, jak se v budoucnu budou teleologicky vykládat, když z části již neharmonizují se "starými" zásadami. - Pozn.

Holger Erchinger, Winfried Melcher

Neuregelung der SEC zu IFRS-Abschlüssen von Foreign Private Issuers

Nová úprava SEC k závěrkám dle IFRS sestavované soukromými zahraničními emitenty

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 48, S. 2635-2636

Konvergence IFRS a US-GAAP; k nové úpravě amerického burzovního dozoru, která ruší pro zahraniční podniky registrované na akciových trzích v USA a vykazující podle IFRS povinnost předkládat SEC tzv. rekonsiliaci (převodní můstek z IFRS na US-GAAP), úprava by se měla vztahovat na obchodní roky končící po 15.11.2007. - Pozn.

Blažena Petrlíková

Opravy v účetních záznamech

Unes - účetnictví neziskového sektoru, 2007, roč. 5, č. 6, s. 24-28

Pojem "účetní záznamy", účetní doklady, ověřování účetního dokladu (likvidatura), ověřování účetních záznamů, účetní doklad v právních předpisech k účetnictví, formy účetních záznamů, podpisový záznam, opravy v účetních záznamech, sankce za neprůkaznost účetních záznamů a za zkreslování údajů o stavu hospodaření. Připojen nezávazný vzor pokladní knihy.

Karlheinz Küting, Michael Reuter

Unterschiedliche Erfolgs- und Gewinngrößen in der internationalen Rechnungslegung: Was sollen diese Kennzahlen aussagen?

Rozdílné veličiny výsledku a zisku v mezinárodním účetnictví: o čem mají tyto ukazatele vypovídat?

Der Betrieb, 2007, Jg. 60, Heft 47, S. 2549-2557

Mezinárodní účetní standardy obsahují rozdílné veličiny výsledku a zisku. Vedle klasické výsledovky (výkazu zisků a ztrát) dochází v některých případech k přímé evidenci výnosů a nákladů ve vlastním kapitálu. Pohled na pojmy zisku v odborné literatuře a v účetních normách (dle německého HGB, IFRS) a jejich empirický význam v aktuální účetní praxi se zohledněním přepracovaného standardu IAS 1 (týká se obchodních roků po 1.1.2009). Doporučení k vytvoření jednotné terminologie. - Pozn.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 2-3/2008

Účtování nedokončené výroby - vnitropodnikový výsledek hospodaření. Účetní postupy při konkursu na firmu. Přelom účetních období - uzavření a otevření účetních knih. Ojetá vozidla - účtování. Náklady - účtová třída 5. Zjednodušený rozsah vedení účetnictví. Výnosy - účtová třída 6. Přechod z vedení účetnictví na daňovou evidenci (DE) z hlediska daně z příjmů. Vedení DE nebo účetnictví po novele zákona. Otázky z praxe k daňové evidenci.

Účetní TIP

č. 3/2008

Aktuální informace k cestovním náhradám (vyhláška č. 357/2007 Sb.). Změny účetních předpisů od 1.1.2008. Daňová doporučení pro účetní - cestovní náhrady v účetnictví a daních. Nárok na odpočet daně na základě faktury za ubytování. Sponzorský dar formou provedení opravy. Dokdy platit silniční daň při prodeji automobilu? Kdy lze začít odpisovat osobní automobil? Zkušenosti z kontrol - nenávaznost číselných řad v účetních knihách.

č. 4/2008

Pokyn D-317 k průměrným cenám pohonných hmot (pro stanovení základu daně z příjmů za rok 2007). Pokyn D-318 k jednotnému kurzu měn uváděných v kurzovním lístku ČNB. Účetní operace s vlastním kapitálem. Zvyšování základního kapitálu kapitalizací půjček. Nezaúčtování povinného přídeľu do rezervního fondu.

Veřejná správa

Jan Hyský

Cesta k efektivnějšímu nakládání s veřejnými prostředky

Veřejná správa, 2007, roč. 18, č. 49, s. 26-27

Modernizace úsporné státní správy ČR, k záměru vlády vytvořit jednotný institucionální systém pro oblast zaměstnanosti a sociální správy. Nově koncipovaná struktura NÚZSS tj. Národního úřadu pro zaměstnanost a sociální správu.

Anna Znamiec

Regionální účetní komory v Polsku : vybrané otázky

Správní právo, 2007, roč. 40, č. 7, s. 524-531

K problematice dozoru a kontroly nad územní samosprávou v Polsku. Vytvoření regionálních účetních komor v roce 1993, jejich poslání a činnost.

Jan Břeň

Srovnání zákonů o územních samosprávných celcích

Veřejná správa, 2007, roč. 18, č. 51-52, střed. příl. (s. I-VIII)

Tabulka se srovnávacím textem zákonů - předpisů v oblasti územní samosprávy ČR tj. zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, zákona č. 129/2000 Sb. o krajích a zákona č. 131/2000 Sb. o hl. m. Praze.

Veřejné finance. Rozpočet

Tomáš Czwikovics

Ako premrhať verejné zdroje na televíziu

Trend, 2007, č. 51-52, s. 30-31

K problematice státních podpor směřovaných do digitalizace televizního vysílání v SR.

by Dirk-Jan Kraan, Daniel Bergvall and Ian Hawkesworth

Budgeting in Turkey

Rozpočtový proces v Turecku

OECD journal on budgeting, 2007, Vol. 7, No. 2, p. 7-58

Turecký rozpočtový proces se vyznačuje třemi vlastnostmi, které jej odlišují od jiných zemí OECD: centralizovaným, ale roztržštěným rozhodovacím procesem; podmíněnou dohodou s MMF, která je de facto fiskálním pravidlem; a velmi podrobnou klasifikací rozpočtových položek. V článku jsou analyzovány tyto charakteristiky a jsou prezentovány návrhy na větší efektivnost rozpočtové politiky. Dále jsou rozebírána všechna stadia rozpočtového procesu a je oceněn rychlý postup Turecka při reformách. - Vysvětl.

Petr Tománek

Hospodaření obcí včera, dnes a zítra

Obec & finance, 2007, roč. 12, č. 5, s. 18-19

Problematika financování měst a obcí v ČR; možnosti a náměty budoucích řešení pro hospodaření obcí, pozitiva/negativa rozpočtového určení daní (RUD).

Věra Kameníčková

Obecní dluh - podrobnější pohled na zadlužení územní samosprávy

Obec & finance, 2007, roč. 12, č. 5, s. 28-30

Hospodaření územních samospráv v ČR, určující faktory a současný stav zadluženosti obcí. Účel použití dluhových financí. K hranici obezřetného zadlužení. Podíl zadlužených obcí v krajích, zadlužení na hlavu.

by Allen Schick

Performance budgeting and accrual budgeting: decision rules or analytic tools?

Výkonové rozpočtování a akruální rozpočtování: rozhodovací pravidla nebo analytické nástroje?

OECD journal on budgeting, 2007, Vol. 7, No. 2, p. 109-138

Výkonové rozpočtování a akruální rozpočtování jsou analytické nástroje, díky kterým je možné se dobrat informací a hlubšího porozumění, než jaké je umožněno běžnými přístupy. Žádná z těchto inovací se však nedá všeobecně uplatňovat jako rozhodovací pravidlo v rozpočtovém procesu. V článku jsou podrobně vysvětlovány tyto inovační postupy a jejich uplatnění a zdůrazňuje se potřeba jejich systematictějšího využívání při tvorbě rozpočtové politiky. - Vysvětl.

Ivana Pečinková, Julie Hrstková

Poprask kolem rozpočtu

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 2, s. 30-31

K překvapivému výsledku hospodaření státu v loňském roce. Důvody nižšího schodku státního rozpočtu, názory Ministerstva financí, analytiků i opozice, neprůhlednost státního rozpočtu (problematika rezerv).

Pierre Beynet, Hervé Naerhuysen

Trends in French public spending: a retrospective survey

Trendy veřejných výdajů ve Francii: zpětný přehled

Trésor-economics, December 2007, No. 26, p. 1-8

Příspěvek analyzuje vývoj veřejných výdajů ve Francii v dlouhodobější perspektivě (období 1960-2005). Poukazuje na prudký nárůst veřejných výdajů, zkoumá jejich strukturu a zvažuje hlavní faktory tohoto trendu. Uvádí též porovnání s vývojem veřejných výdajů v dalších zemích OECD. - Pozn.

Eduard Komárek

V novém roce nové rozdělení daní pro obce : rekapitulace vývoje problematiky řešení rozpočtového určení daní pro obce

Veřejná správa, 2008, roč. 19, č. 1, střed. příl. (s. VI-VIII)

Ke změnám systému rozpočtového určení daní pro obce dle novely zákona č. 243/2000 Sb. platné od 1.1.2008. Podíl obcí na sdílených daních, motivační prvky ke zvýšení daňového výnosu obce, zvýšení výdajových možností malých obcí.

Jan Kinšt

Výhrady k hospodaření EU

Ekonom, 2007, roč. 51, č. 50, s. 60

Ke kritickému (v pořadí již třináctému) stanovisku Evropského účetního dvora k zákonnosti hospodaření s prostředky rozpočtu EU. Podrobněji k výhradám v oblasti strukturálních operací a společné zemědělské politiky. V závěru jsou uvedeny některé argumenty, které Evropská komise uvádí na svoji obhajobu.

Lawrence Summers

Why America must have a fiscal stimulus

Proč Amerika potřebuje fiskální stimul

Financial Times, 7.1.2008, No. 36582, p. 9

V článku se rozebírá, jak pomoci americké ekonomice, aby se nedostala do recese. Podle autora je nejrychlejším a nejspolehlivějším způsobem povzbuzení hospodářského růstu fiskální stimul, který by dostal legislativní podobu do poloviny roku a přinesl změny daní a dávek, jež mohou být realizovány téměř okamžitě. Důležitá je i adresnost a jasně vymezená dočasnost fiskálních opatření.

Zdravotnictví

Comparison shopping : health-care economics

Srovnávací nákup : ekonomie zdravotnictví

The Economist, January 12th 2008, Vol. 386, No. 8562, p. 64-65

Ve většině odvětví se ujala myšlenka, že nové produkty by měly být porovnávány s konkurenční nabídkou, ale ve zdravotnictví jsou takové postupy vzácné. Článek se zaměřuje na otázku, zda by srovnávací studie efektivnosti mohly pomoci snížit náklady na zdravotní péči.

Jürgen Salz, Silke Wettach

Darf's ein bisschen billiger sein?

Může to být o něco levnější?

WirtschaftsWoche, 2007, Nr. 49, S. 60-66, 68, 70

Trh s léky, ceny léků v Německu. Stručně k trhu s léky a k lékárenským řetězcům v Norsku, Velké Británii, USA.

Marcela Alföldi Šperkerová

Souboj o 220 miliard korun

Ekonom, 2008, roč. 52, č. 2, s. 20-24

Obsáhlý příspěvek je věnován chystané reformě českého zdravotnictví v roce 2009, jejímž hlavním atributem je transformace zdravotních pojišťoven na akciové společnosti a jejich následná privatizace (vyjma Všeobecné zdravotní pojišťovny). Zároveň upozorňuje na aktivity soukromých firem, které vycítily šanci na miliardové obchody v oblasti zdravotního pojištění. - K tématu viz v tomto čísle čas. též příspěvek na s. 25 s názvem Pionýrské sítě: Agel a Multiscan, který mapuje soukromé podnikání v českém zdravotnictví.

Zemědělství

Hynek Fajmon

Dobrá zpráva pro české vinaře : společná zemědělská politika EU

Euro, 2008, č. 2, s. 62-63

Autor informuje o výsledcích jednání ministrů zemědělství členských států EU ke konci roku 2007 týkajících se reformy evropského trhu s vínem. Mapuje postavení EU na světovém vinařském trhu, snahy o zvýšení konkurenceschopnosti evropských producentů, o zjednodušení právního a finančního rámce trhu s vínem, o lepší hospodaření s dotacemi. Hodnotí závěry i z pozice českých a moravských vinařů.

Carmen Murillo, Carlos San Juan, Stefan Sperlich

An empirical assessment of the EU agricultural policy based on firm level data

Empirické hodnocení zemědělské politiky EU vycházející z databáze na podnikové úrovni

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Juni 2007, Bd. 227, Heft 3, S. 273-294

Příspěvek dokumentuje výsledky reformy zemědělské politiky Evropské unie z roku 1992. Zaměřuje se přitom na dopady přímých plateb na vybrané ukazatele (efektivnost, produktivitu, životní prostředí) před a po uvedené reformě. Pomocí ekonometrických metod zpracovává databázi na podnikové úrovni z let 1991 a 1992 (před reformou) a 1999 a 2000 (po reformě) a vyhodnocuje zjištěné trendy. Věnuje se též některým metodologickým otázkám. - Pozn.

Životní prostředí

Seznam platných právních předpisů, resortních předpisů, metodických pokynů, návodů a sdělení platných v resortu životního prostředí ke dni 1. ledna 2008

Věstník Ministerstva životního prostředí, 2008, roč. 18, částka 1, s. 1-39

Přehled platných právních předpisů v členění podle složek, spadajících do kompetence Ministerstva životního prostředí, a předpisů souvisejících (právní předpisy vyhlášené nebo registrované ve Sb. zákonů apod., resortní předpisy uveřejněné v různých věstnících, metodické pokyny, návody a sdělení).

Životní úroveň

Risto Herrala

Household wealth in Finland

Majetek domácností ve Finsku

Bank of Finland - Bulletin, 2007, No. 3, p. 79-85

Příspěvek analyzuje majetkovou situaci finských domácností, např. výši majetku, dopady konjunkturálních výkyvů na majetek domácností, rovnoměrnost rozdělení majetku, její vývoj v čase apod. Zjištěné výsledky srovnává s vybranými zeměmi. Vychází přitom z finské statistické ročenky (Statistics Finland 2007) doplněné o aktuální data. - Pozn.

The new (improved) Gilded Age

Nový (vylepšený) Zlatý věk

The Economist, December 22nd 2007, Vol. 385, No. 8560, p. 114

V článku zaměřeném na životní úroveň v USA se konstatuje, že příjmová nerovnost se sice zvyšuje, ale z materiálního hlediska zažívá Amerika období nebyvalé rovnosti. Např. více než 70 % Američanů pod oficiální hranicí chudoby vlastní nejméně jedno auto.

ZKRÁCENÉ PŘEKLADY ODBORNÝCH ČLÁNKŮ

Repairs begin at home: financial regulation

Náprava začíná doma: finanční regulace

The Economist, February 2nd 2008, No. 8565, p. 14-15

Miliardář a investor George Soros by si přál „nového šerifa“ pro globální finance, mezinárodní regulační úřad, který by dal do pořádku „nejhorší finanční krizi za 60 let.“ Politici za ním nijak nezaostávají. Britský premiér Gordon Brown chce transformovat Mezinárodní měnový fond na „systém včasného varování“, který by předcházel finančním turbulencím. Francouzský prezident chce vnést „řád“ do kapitalismu, který se „někdy vymyká kontrole“. Na londýnském summitu dne 29. ledna požadovali pánové Brown i Sarkozy i další významní evropští představitelé větší transparentnost ze strany bank a hrozili zavedením nových právních norem, pokud ratingové agentury nezmění své způsoby.

S pokračováním první velké bankovní krize 21. století sílí volání po reformě mezinárodních financí. Roste znepokojení nad nesouladem mezi kapitálovými trhy, které neznají hranic, a „fušeřinou“ národních předpisů a regulačních úřadů, které tyto trhy řídí. Převládá tvrzení, že globální finance nemohou spoléhat na domácí dohled balkánského typu.

Taková vyjádření nejsou novinkou. Před deseti lety se v důsledku finanční krize, která se přehnala rozvojovými trhy od Brazílie po Indonésii, objevily podobné výzvy – často od stejných mluvčích jako dnes – ke změně architektury globálních financí. Několik zastaralých institucí jako MMF nebylo považováno za odpovídající infrastrukturu pro globální kapitálový trh, který by mohl během několika dní srazit na kolena celé ekonomiky. (G. Soros tehdy tvrdil, že kapitalistický systém „se rozpadá ve švech“.)

Velkolepé návrhy přicházely jeden za druhým. Někteří chtěli proměnit MMF na věřitele poslední záchrany; jiní jej chtěli zrušit. Někteří chtěli omezit toky mezinárodního kapitálu; jiní považovali zahraniční vlastnictví bank v rozvíjejících se ekonomikách za cestu k větší stabilitě. Po řadu let byla při schůzkách centrálních bankéřů a ministrů financí velkých zemí otázka „globální finanční architektury“ vysoko na pořadu jednání.

Výsledky byly ve skutečnosti skromné. Vzniklo několik užitečných nových skupin, jako je Fórum finanční stability, pravidelné setkávání finančních regulátorů z bohatých a rozvíjejících se ekonomik, které nyní udává tón při formulaci poučení z hypoteční krize. MMF získal nové nástroje a více odborných znalostí ve finančních záležitostech. Byly stanoveny nové standardy pro transparentnost makroekonomické a finanční statistiky. Ale nedošlo k celkové změně systému, kde globální kapitálové toky existují vedle převážně národní regulace.

Místo toho došlo k velké změně v samotných zemích, které postihla krize. Rozvíjející se ekonomiky, které byly koncem 90. let nejvíce zasaženy, se pojistily proti opakování krizové situace zavedením pružných kurzů, posílením bank, reorganizací svého zahraničního dluhu a vytvořením velkých rezerv zahraničních deviz. Tyto domácí reformy mnohem více než nová globální pravidla způsobily, že rozvíjející se trhy jsou – alespoň prozatím – odolnější vůči finančním turbulencím, než byly tehdy.

To by si měli politici nyní uvědomit. Naděje na efektivní globální regulační režim jsou dnes přinejmenším nižší než před deseti lety. Dnešní problémy nemají počátek v rozvojových zemích, které může komandovat Mezinárodní měnový fond, ale v silnějších bohatých zemích, především Americe. USA mají řadu nezávislých regulátorů a finančních dohlížitelů s vymezeným polem působnosti. Vzhledem k tomu, že se Americe nepodařilo racionalizovat svůj značně roztržštěný domácí systém, je jen malá naděje, že by postoupila reálnou moc mezinárodním regulačním orgánům.

Realističtější cílem je zlepšit spolupráci mezi národními regulátory a vyzývat je k přijetí společných norem ve více oblastech. Basilejské dohody o kapitálové přiměřenosti jsou příkladem toho, jak se národní regulátoři mohou dohodnout na téměř globálních pravidlech. Basilejský výbor se nyní správně

zabývá pravidly pro likviditu bank. I v jiných oblastech by byl užitečný mezinárodní model, např. při oceňování složitých dluhových struktur nebo při dohadování nejlepších postupů pro ratingové agentury.

Stejně tak národní regulátoři by měli být navzájem více otevření. Příliš mnoho dohlížitelů stále uvažuje o finanční nestabilitě jen v úzkém národním měřítku, přestože katastrofy ve velkých bankách mají mezinárodní důsledky.

Přes všechny výhody větší mezinárodní spolupráce je však třeba nejvýznamnější regulatorní poučení z této krize hledat doma. Jde zejména o neúspěšnou snahu Ameriky uhlídat trh rizikových hypoték. I v Británii byl krach banky Northern Rock převážně výsledkem nepřiměřeného národního dohledu, zastaralého systému pojištění vkladů a nedostatečné týmové práce mezi úřadem pro finanční služby FSA, Anglickou bankou a ministerstvem financí. Pokud nějací představitelé mohou za katastrofu v druhé největší francouzské bance Société Générale, pak jsou to Francouzi.

Politici budou vždy ochotnější k okázalé diskusi o reformě globálních financí, než aby čelili problémům doma. Pokud však poučení z uplynulého desetiletí může být nějakým vodítkem, pak to jsou domácí reformy, které přinesou největší prospěch.

Zpracovala Mgr. M. Tichá

Verluste, Vertrauen und Verantwortung

Ztráty, důvěra a odpovědnost

Auszüge aus Presseartikeln, 21. November 2007, Nr. 49, S. 15

Ať už se mluví o krizi na trhu druhořadých hypoték, úvěrů, bankovní nebo finanční krizi, není pro nás tak důležité, kde leží vlastní ohnisko nežádoucího vývoje, jako spíš sdělení, obsažené v samotném pojmu „krize“ – totiž že v hospodářství panuje ve značné míře nejistota, a to jak v USA, tak v Evropě nebo ve Švýcarsku. Je to navzdory tomu, že data o vývoji konjunktury zatím rozhodně nejsou důvodem ke znepokojení. Přesto člověk slyší stále o ztrátě důvěry, o mizející důvěře mezi bankami navzájem, ale i o stále klesající důvěře zákazníků k bankám a občanů k hospodářským datům, předkládaných vládami. Důvěra je pro fungování tržní ekonomiky něčím tak podstatným, že za podmínek znejistění vlastních základů je již dovoleno, ba dokonce nutno hovořit přímo o krizi.

Novinové titulky v nedávné době ohlašovaly vlnu odpisů - vykazovaných ztrát některých globálně působících velkých bank. Zveřejněné miliardové částky jsou sice vysoké – nicméně sotva budí obavy v poměru k mezinárodním finančním tokům, k bilančním sumám těchto institucí a v poměru k jejich vlastnímu kapitálu. Nepřímé odpisy mohou ovšem dále narůstat, ostatně zamlžující informační politika mnohých institucí k takovým dohadům opravňuje. Vedle rizika zhoršení ale stále existuje i možnost, že hypotekární trhy v USA, kde turbulence započaly, se v dohledné době opět vrátí na pevnou půdu a zkonsolidují se i účty bank.

Čtvrtletní ztráty, které muselo vykázat mnoho bank, nelze jistě bagatelizovat. Pokud je ale postavíme proti enormním ziskům, které mnohé z těchto institucí řadu let docilovaly, lze je do jisté míry relativizovat. Švýcarská banka UBS dosáhla v letech 1998-2006 zisků ve výši 66 miliard švýcarských franků a poslední ztrátu zaznamenala před devíti lety. Proti tomu stojí ve třetím čtvrtletí 2007 ztráta 800 milionů švýcarských franků. Jiný příklad: Credit Suisse za stejné období uplynulých devíti let vykazuje kumulované zisky ve výši 36 mld. CHF zatímco poslední vykázaná ztráta ve čtvrtém čtvrtletí roku 2002 činila 950 milionů CHF.

Akcionáři by měli být srozuměni s tím, že zisk a riziko spolu těsně souvisejí. To platí pro volbu jednotlivých titulů v portfoliu, ale také pro celkovou strategii podniku. Vlastně by pár ztrátových kvartálů po třiceti kvartálech ziskových nemělo žádného investora znepokojit, stejně jako by měly zůstat v klidu i regulační orgány, které svá rozhodnutí činí na základě

vyhodnocování konjunkturálních a jiných výkyvů. V době krizí nelze opomenout ani ty, kteří před možnými problémy varovali již dříve. Takové najdeme vřdycky; navíc, jak už to tak v podobných případech bývá, po bitvě je každý generálem. Ti, kteří už předem údajně věděli, kam věci spějí, mají jednoduše štěstí, že se věci vyvíjejí tak, jak očekávali. Jejich odhad se ukázal být správným, zatímco odhad jiných byl chybný – tot' vše. Všechno mohlo nakonec dopadnout úplně jinak. Pokud by se tak stalo, byli by asi ti opatrní, beroucí větší ohled na možná rizika, kvůli ušlým ziskům méně pranýřováni než ti, kteří se rizik tolik nebojí.

Nejdůležitějším pojmem v kontextu krize je odpovědnost. Způsob, jakým se v současné době v bankách přistupuje k odpovědnosti, připomíná svět fotbalu - tam také doufají, že změnou trenéra vyřeší všechny problémy. Všude se střídají špičkoví manažeři (aniž by ovšem ti odcházející utrpěli jakoukoli finanční újmu) a nahrazují se novými lidmi. Přesvědčivě to nepůsobí zejména tehdy, když ti „noví“ působili předtím jako asistenti bývalého „trenéra“, případně jako členové bývalého vedení nesli spoluzodpovědnost za zvolené strategie. Přesvědčivě nepůsobí ani situace, kdy osoba na vrcholu řídící hierarchie zůstává, zatímco někteří z nejbližších podřízených hrají roli obětího beránka a musejí odejít. Správnější by bylo, kdyby se řídící týmy bank čestně přihlásily ke svým špatným odhadům a jako tým je také korigovaly. Naproti tomu výměna jednoho či dvou lidí ve vedení a obětování pšců působí dost farizejsky.

Odpovědnost vedoucích pracovníků přitom nespočívá ani tak v jejich ochotě k rizikům, nebo ve skutečnosti, že tato ochota vedla jen ke ztrátám. Problém je spíše v tom, že – též díky platovým stimulům, podporujícím rizikové strategie – došlo k nahromadění rizik, která nebyla pod kontrolou a kromě celkového přehledu chybělo i správné chápání rizik. Rozdrobení úvěrových rizik a jejich další zakomponování do nových produktů vedlo nakonec k tomu, že tato rizika nebyla dostatečně prověřována a navíc banky a investoři vlastně ani nevěděli, co nakupují. Alespoň toho si měli šéfové povšimnout. Místo zdravého rozumu však panovala pouhá finanční matematika.

Nicméně přístup k zodpovědnosti na vrcholných pozicích finančních institucí překročil i onu povrchnost, která vedla ke vzniku miliardových ztrát. Nedostatečná transparentnost při zvládání těchto ztrát, dojem, že banky samy nemají úplně jasno, a většinou „pozlacené“ výměny špičkových postů vedly ke ztrátě důvěry ve třech směrech. V první řadě se občané Švýcarska a dalších zemí ještě více utvrdili ve své nedůvěře k řídícím hospodářským špičkám. Tato nedůvěra má už svoje kořeny v dřívějších skandálech (heslo Enron) i v debatách o platech špičkových manažerů. Za druhé vzrostla skepse vůči finančnímu světu, prezentovanému stále častěji jako rozjetý povoz, poháněný neskutečnou hrabivostí a vymykající se kontrole i těm, kteří ho řídí. A za třetí se díky takovému jednání (případně díky absenci potřebného jednání) zmenšila důvěra v systém jako takový, protože (zejména ve Švýcarsku se silným finančním trhem) banky platí za symbol tržní ekonomiky.

Jistě je takovéto hodnocení v řadě ohledů zkreslené, ale jde o chápání reality, s jakým je třeba ve svobodné, demokratické společnosti počítat. Z tohoto pohledu není bankovní krize jen ekonomickým fenoménem, ať se to zdá jakkoli moralizující závěr. Nezbyvá než si přát, aby si vedoucí osobnosti uvědomily celou šíři dopadů svého konání a nepovažovaly svoje rozhodování jen za ryze technické kroky. Právě uvědomování si celé šíře dopadů, chápání problému v celém společenském kontextu, by mělo náležet k základním úkolům elity – i ve věku akcionářů a hodnoty akcií. Bohužel je nutno tuto větu psát v podmiňovacím způsobu, neboť v minulých letech se do vedení dostalo mnoho technokratů. Snad výměna generací, která v příštích letech nastane, nabídne novou šanci, při které hodnověrnost a sociální kompetence získají minimálně stejně vysoké ocenění, jakému se těší odbornost.

Zpracovala Ing. K. Gubová

Joachim Fels

Das kleinere Übel

Menší zlo

WirtschaftsWoche, 2008, Nr. 4, S. 42

Obvykle při poklesu ekonomiky klesá i inflace, v roce 2008 tomu ale bude jinak - a mohou za to centrální banky

Odpojení - toto heslo se objevuje v mnoha analýzách a prognózách k výhledu konjunktury a finančních trhů pro rok 2008. Americká konjunktura by se měla díky rychlému snížení úroků a robustnímu trhu práce rychle odpojit od úvěrové krize. Pokud to nevyjde, neměl by se alespoň zbytek světa, tedy zvláště země s prudce se rozvíjející ekonomikou a také Evropa, nechat stáhnout slabou americkou konjunkturou. Akciové kurzy by se měly odpojit od trhů s úvěry, které jsou nyní „naladěny“ na recesi. A inflace v průmyslových zemích by se měla odpojit od inflačního tlaku v prudce se rozvíjejících zemích a na surovinových trzích.

Veškeré tyto naděje budou letos pravděpodobně zklamány, protože úvěrová krize hned tak neskončí. Americká ekonomika totiž podle posledních dat klouže do recese. V jiných průmyslových zemích nás recese čeká a v mnoha prudce se rozvíjejících zemích se růst výrazně zpomalí. V případě akciových kurzů existuje velký prostor směrem dolů. Přesto všechno inflace tvrdošijně přetrvává.

Hledáme-li pozadí dnešních problémů, není možné minout peněžní politiku uplynulých sedmi let. Když počátkem tohoto desetiletí praskla na akciovém trhu bublina nové ekonomiky a světová ekonomika se propadla do recese, otevřela americká Fed a centrální banky v Evropě a Asii stavidla a zaplavily trhy likviditou. A pak, když došlo k ozdravení konjunktury, byly úroky kvůli přetrvávajícím obavám z deflace udržovány velmi nízko - a to příliš dlouho a příliš nízko, jak se nyní ukazuje. Nízké úroky totiž způsobily celosvětovou úvěrovou expanzi a podněcovaly banky i investory ke stále riskantnějším investicím, které vyhnaly ceny finančních aktiv a hmotného majetku (např. nemovitostí) do enormní výše. Vlna likvidity se přelila i do zemí s rychle rostoucí ekonomikou, které si prostřednictvím vazby směnného kurzu na dolar nebo euro importovaly (na své poměry) až příliš laxní měnovou politiku.

Nyní uniká vzduch z celosvětové úvěrové bubliny, původcem toho je krize na americkém trhu nemovitostí, která vedla k nárůstu výpadků u problémových hypoték. Úvěrová krize však pozvolna proniká i do dalších oblastí. Možným ohniskem krize v roce 2008 jsou tzv. credit default swaps, jimiž se banky a investoři zajišťují proti výpadkům v úvěrech a spotřebních úvěrech - a vzhledem k úvěrové explozi v některých zemích SVE by to mohlo otfást jejich bankovními systémy.

K zesílení finanční krize by mohlo dojít i proto, že americkým spotřebitelům dochází dech. Pokles cen nemovitostí, restriktivnější politika bank při poskytování úvěrů stejně jako růst nezaměstnanosti v poslední době výrazně utlumí soukromou spotřebu. Po letech, kdy měla spotřeba navrch nad spořením, si spotřebitelé budou muset utáhnout opasky. V první polovině letošního roku je proto potřeba počítat s recesí americké ekonomiky, a je ve hvězdách, jestli dojde už ve druhé polovině roku k výraznému oživení. Také v Evropě ukazují poslední konjunkturální údaje na citelné ochlazení. Rizika konjunkturálního poklesu, která vnímá i ECB, se brzy stanou realitou; banky se při poskytování úvěrů podnikům i soukromým domácnostem chovají zdrženlivěji, silné euro poškozují investice i vývozy, inflace okrajuje kupní sílu a pod tlak se dostávají i zisky podniků.

Vzhledem k rostoucím rizikům recese už brzy centrální banky přejdou na expanzivní kurs. Fed sice už svůj hlavní úrok snížila o 100 bazických bodů na 4,25 procenta, ale zatím se stále drží v neutrální oblasti. Nedávno však vyslal B. Bernanke signál, že dojde k výraznému snížení hlavního úroku, Fed tímto přechází z neutrálního na expanzivní kurs. K hodnotě pouhých tří procent či dokonce třeba ještě níže může hlavní úrok dospět okolo pololetí - ostatní centrální banky jej budou následovat už jen proto, aby vyrovnaly revalvační tlak na své měny. Samozřejmě, že budou tato opatření ospravedlňovat nadějemi na pokles inflace, který obvykle následuje po konjunkturálním oslabení.

Zda se pro tentokrát inflace skutečně zklidní, je sporné. Ceny potravin i energií budou vzhledem k vysoké poptávce v prudce se rozvíjejících zemích zřejmě nadále stoupat, navíc pozvolna porostou

mzdy a oslabí růst produktivity. Plíživý protekcionismus a počínající ústup z deregulace budou rovněž podporovat zvyšování cen. Můj výhled pro rok 2008 proto je následný: stagflace - tedy relativně vysoká hospodářská stagnace souběžně s nežádoucí vysokou inflací.

Vyšší cenová inflace je konec konců cenou za příliš vlažnou peněžní politiku v tomto desetiletí. Pokud by se ji nyní centrální banky snažily cíleně korigovat, musely by se obávat ještě hlubší úvěrové i hospodářské krize. Proto zřejmě zvolí menší zlo - a opět otevrou stavidla, čímž však dojde k programování další bubliny.

(Autor je vedoucím ekonomem v Investmentbank Morgan Stanley v Londýně, dříve byl činný v bance Goldman Sachs ve Frankfurtu a v Institutu světové ekonomiky v Kielu.)

Michael Scherer

Brüssel verzichtet auf umfangreiche Reform der Währungspolitik

Brusel nepřistoupí na rozsáhlou reformu měnové politiky

Handelsblatt, 14.1.2008, Nr. 9, S. 6

Evropská komise odmítá požadavky jednotlivých zemí na radikální kúru

Navzdory rostoucí kritice pravidel měnové unie neplánuje Evropská komise žádnou zásadní reformu hospodářské a měnové politiky v eurozóně.

Necelých deset let po zavedení eura chce evropský měnový komisař J. Almunia v květnu předložit prozatímní bilanci společné měny a také reformní návrhy (euro bylo zavedeno v lednu roku 1999 nejprve jako účetní peníze, mince a bankovky pro hotovostní platby se do oběhu dostaly k 1.1.2002).

Zásadní reformy nelze podle vyjádření z okruhu Almuniových pracovníků očekávat; Komise se totiž zřejmě po urputných sporech, jako tomu bylo v případě snahy o reformu Paktu růstu a stability v letech 2004-2005 či neúspěchu ústavy Evropské unie, snaží zabránit nové debatě o institucionálních základech společenství.

Beze změn v ústavě se však ale jen stěží podaří posílit postavení euroskupiny ministrů financí. To je údajně možné jen tehdy, pokud by euroskupina povýšila na oficiální grémium s odpovídajícími rozhodovacími kompetencemi - a takový krok by muselo odsouhlasit všech 27 států EU v rámci pozměňovací smlouvy; Brusel však považuje schválení nové pozice euroskupiny ze strany Velké Británie a dalších nečlenů europrostoru za velmi nepravděpodobné.

Podle názoru mnoha měnových expertů představuje euroskupina s nedostatečnými a pouze formálními kompetencemi slabou stránku europrostoru. Proto také přední ekonomové v Bruselu požádali o posílení euroskupiny, jakož i o pravidelné schůzky státních a vládních představitelů eurozóny, protože „v jiných ekonomicky významných regionech funguje hlasování aktérů o hospodářských, měnových a politických záležitostech lépe než v europrostoru“. Také experti bruselského uznávaného Bruegel-Institutu se vyslovili pro opatření mimo smluvního práva.

Pokusy francouzského prezidenta Sarkozyho, dosáhnout většího vlivu na měnovou politiku ECB, by rovněž bez obnovené reformy smluv k Evropské unii byly odsouzeny k neúspěchu. V současné době je ECB jedinou strážkyní stabilního eura, pouze v otázkách směnných kurzů mají ministři financí omezené právo spolurozhodování.

Německo, ale i Evropská komise, reagovaly v minulých měsících na Sarkozyho útoky odkazem na nezávislost ECB, která je zaručena smlouvou o EU.

Plánované reformní návrhy k hospodářské a měnové politice přicházejí v době, kdy se inflace v eurozóně vyšplhala nad tři procenta, růst se zpomaluje a hodnota eura ve srovnání s dalšími důležitými měnami dosáhla rekordní výše. Také nejistoty na finančních trzích v důsledku subprime krize zatěžují hospodářské prostředí měnové unie.

Proto ekonomové Bruegel-Institutu žádají pro eurozónu přísnější měnový a hospodářsko-politický instrumentář. V jedné z nedávno prezentovaných studií o vyhlídkách eura je uvedeno, že přechod řídicích mechanismů peněžní politiky ECB na pevný inflační cíl je „žádoucí“. Dále odborníci požadují účinnější přezkoumání fiskální politiky členských zemí euroskupinou a jejím předsedou J.-C. Junckerem (lucemburský premiér a ministr financí). Dalším požadavkem je, aby euroskupina vydávala oficiální doporučení v případě, že politická rozhodnutí na národní úrovni by ohrožovala stabilitu eura, a také, že by euroskupina měla získat své místo v MMF.

Michael Maisch

Darling fordert Frühwarnsystem

Darling požaduje systém včasného varování

Handelsblatt, 17.1.2008, Nr. 12, S. 23

Velké evropské průmyslové státy usilovně pracují na obsáhlém reformním balíku, aby omezily důsledky velké úvěrové krize na finančních trzích. Velká Británie, Německo, Itálie a Francie chtějí mj. posílit úlohu MMF při prevenci, vymáhat větší transparentnost na straně bank a přezkoumat roli ratingových agentur.

Britský ministr financí A. Darling k tomu ještě poznamenal, že „jde o problém, k němuž sice neexistuje vzorové řešení, ale není možné ztrácet čas. Pokud jde o zvládnutí finančních problémů na mezinárodní úrovni, bývají často z měsíců roky, a to my si v žádném případě nemůžeme dovolit“. Pro plánované setkání za účasti ministrů financí Francie, Německa, Velké Británie a Itálie, si již zástupci těchto čtyř zemí připravili rozsáhlý program a dle sdělení A. Darlinga mezi nimi ve většině otázek panuje shoda - tj. ohledně významnější úlohy MMF při předpovídání a prevenci finančních krizí, protože je nutné zabezpečit „lepší systém včasného varování“.

Ministři financí rovněž uvažují o přezkoumání role ratingových agentur - protože tyto agentury byly kompetentní snižovat bonitu komplexních úvěrových instrumentů, které se posléze projevily jako vysoce riskantní. Konstrukce typu mortgage backed securities či collateralized debt obligations jsou v centru krize, která stále ještě otřásá finančními trhy.

Mimo to požaduje britský ministr financí větší transparentnost na straně bank, a to především při zveřejňování aktivit mimo bilance. V Německu se do finančních problémů dostaly düsseldorfský Institut IKB a SachsenLB právě kvůli neúspěšným spekulacím s účelovými společnostmi vedenými mimo bilance.

Darling také uvažuje o zpřísnění povinností pro manažery při dozorování bank; představenstvo si musí být vědomo, že právě na něm spočívá prvotní zodpovědnost za rizika. Jako příklad je uváděn případ britské banky Northern Rock, která se kvůli úvěrové krizi ocitla ve vážných problémech a nyní jí hrozí zestátnění: „Northern Rock se při refinancování spoléhala především na kapitálový trh a když pak vyschla likvidita, neměla připravený žádný náhradní plán“.

Darling se obává, že na finančních trzích bude docházet k novým turbulencím, až začnou banky po prvních letošních týdnech předkládat bilance roku 2007; doposud musely peněžní instituce v celosvětovém měřítku na účet finanční krize odepsat cca 100 mld. dolarů. Všichni zodpovědní si musejí být vědomi, že úvěrová krize je mezinárodním problémem, a proto vyžaduje mezinárodní řešení - mezi něž patří i koordinované akce centrálních bank jako v loňském prosinci, kdy celosvětově nejvýznamnější centrální banky zaplavily trhy likviditou, aby zabránily napětí v období před kritickým přelomem roku.

I přes jednoznačná varování před rozsahem krize projevuje Darling důvěru, že propady nezanechají na ekonomice trvalé škody, protože „zatím se zdá, že problémy se týkají jen finančních trhů“. Světová ekonomika je stále ještě dostatečně robustní a platí to i pro Velkou Británii. Darling ale očekává výrazné ochlazení konjunktury; ve své poslední zprávě k finanční situaci předpovídá labouristická vláda pro rok 2008 růst v rozmezí 2,0-2,5 procenta (po zhruba třech procentech dosažených v roce 2007). Někteří ekonomové však mezitím už přišli s předpovědí výrazně obtížnějšího roku a růst

odhadují na necelá dvě procenta. Důvodem tohoto pesimismu je obávaný propad na trhu nemovitostí. Statistici ohlásili, že tak výrazný pokles cen domů v Británii nebyl zaznamenán od doby recese v počátcích devadesátých let. Darling však situaci na trhu s nemovitostmi považuje za stabilní - nehledě na to, že ochlazení po dlouhodobém boomu nemusí nezbytně mít jen negativní stránku.

Zpracovala M. Beránková